

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor** - Felelős szerkesztő: **Leitner Zoltán**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Beholdón: Hittközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lel. Külföldön: 120-80, 45, 25 cl,
180, 95, 50 dinár, 25-15 Pengő, 10-6 Dollár.

A kisanfant nem lehet antiszemita

Külön tragikuma a szerteszórtan élő zsidóságnak, hogy minden történés, ami a világpolitikában és világgazdaságban lejátszódik, kapcsolatot nyer a zsidósággal. Ha Franciaországban a baloldal felé orientálódik a politika: feltétlenül közvetve és közvetlenül érdekelve lesz nem csak a francia zsidóság, hanem a világ valamennyi országában lakó zsidó. Épen úgy, ahogy az angol világpolitika szemszögéből sem lehet közömbös, hogy mi történik a brit impérium alatt levő országokban: s természetesen ami az angol birodalomban történik, kihatással van a többi országbeli zsidókra is. Berlin meg különösen befolyásolja a világ zsidóságának politikai és gazdasági helyzetét. Ma az a helyzet, hogy a német hivatalos antiszemitizmus a zsidó kérdésen keresztül akarja befolyása alá hajtani az országokat, illetőleg az illető országok közvéleményét, amelyeket eljövendő harcaiban különben is magamellé akar tudni. A berlini köröknek eminens fontossága, hogy Varsó üssön a zsidóin, amint hogy a bécsi és budapesti kormánykörök antiszemitizmusát is jószemmel nézik Berlinben.

Ha a világpolitikai konstellációt alaposan szemügyre vesszük, akkor lassankint élesen elénkrajzolódnak a konturok, amelyek a különböző nagyhatalmi csoportok köré kirajzolódnak. Tudjuk jól, hogy például Berlin és Moszkva épen úgy örök ellenségek, mint ahogy a kisanfant sem tud egyvonalu politikát folytatni egynemely európai állammal. De ha a két hatalmi csoport között, a Páris égisze alatt dolgozó hatalmas és egész Európát behálózó entente politikáját nézzük, akkor ez nem lehet már azért sem zsidógyűlölő, mert ezen az oldalon kell lenni, a francia szellemből fakadó szabadság és egyenlőség jelszavát a való életbe is áttranszporáló erőnek, amely a régi évszázados tradícióknak megfelelően, nem engedi, hogy egész Európa visszazüljön a középkori jelszavakat hangoztató atmoszférában.

Ezért hat reánk kétszeresen rosszul, amikor azt kell lássuk, hogy például nálunk Romániában még mindig akadnak hangadó politikusok sőt egész pártok is, amelyek politikájuk tengelyébe: az antiszemitizmust állítják. Azt az antiszemitizmust, amely egyik „fegyverneme” annak a nagyhatalmi csoportnak, amely — egyelőre — békés eszközökkel folytatja harcát az emberiség szabad fejlődését és szellemi előrehaladását szolgáló másik csoporttal szemben. A hatalmának és megértésnek, az emberi jobb jövőért harcoló nagyhatalmi csoportba tartozik a kisanfanta is, az élén Romániával és Csehszlovákiával. Természetes tehát, hogy a gyűlölködés magvát hirtő berlini elveket megadni, irtani kell a kisanfanta államo- kor-

mányainak. Prága — ugye lehet mondani — hivatása magaslatán áll. Annál is inkább, mert ő közvetlenül érzi a német nyomást, ők tudják mit jelent Berlinnek aspirációja a szudéta német területre. A mi kormányunk az utóbbi időben szintén észrevette már, hogy távol kell tartani azokat az elemeket az ország befolyásolásától, amelyek ezzel halhatlan károkat okoznak az országnak. A szélső jobboldalnak nem azért kell elnémulni, mert a zsidókat üldözik és nem azért, mert mi zsidók nem szeretjük őket, hanem

azért, mert így kívánja ezt az a politikat vonalvezetés, amely Párison keresztül, a szabadság, egyenlőség és testvériség boldogabb korába vezérli a kinok keservei között vergődő emberiséget.

A világ zsidósága üldözött mindenféle és a fascizmusok és szabadságért harcoló nemzetek üllője és kalapácsa között vergődik. Mi hisszük és bizunk abban, hogy az igazság a mi oldalunkon van és nem az ökök és erőszak uralmát hirdető Berlin által vezetett hatalmi csoportnál. De viszont bizunk kell abban is, hogy minden állam, amely a haladást szolgálja, megbecsüli zsidóit is és nem engedi félrevezetett tömegek által, azok szabadságjogait megtépázni és sárba tiporni.

Fajvédő ügyvédek indítványára

W. FILDERMANNT, a Zsidó Nemzeti Tanács elnökét ki akarják zárni az ügyvédek sorából

Bucuresti. Több fajvédő és szélsőséges erzelmeiről ismert ügyvéd nemrégiben beadványt intéztek az ilfovi ügyvédi kamarához, amelyben azt kérik, hogy W. Fildermannt, aki egyik kiváló vezére a romániai zsidóságnak — zárják ki a kamara tagjai

sorából. Indokolás szerint felvétele szabálytalanul történt. A kamara választmánya összeült, hogy a kizárási indítvány ügyében döntsön. Egyidejűleg több más zsidó ügyvéd ellen beadott törlési indítványt is tárgyalás alá vesznek.

Jaffában újra elrendelték az ostromállapotot

Az angol kormány erőlyesen letöri a palesztinai arabok kilengéseit

London. A palesztinai arabok körében még mindig a szélsőségek dominálnak, akik állandóan nyugtalanítani akarják a közvéleményt. A helyzet újból elmérgesedett, Jaffában újra tüntettek a zsidók ellen, mire a főkormányzó újból elrendelte az ostromállapotot. Wauchope főkormányzó rádióbeszédében közölte a lakossággal, hogy egy gyalogzászlóalj és több tüzerűteg indult megerősíteni a veszélyesebb posztokat.

Egyidejűleg az angol kormány minisztertanácsán foglalkozott a palesztinai eseményekkel. A kormány tagjai behatóan

mérlegelték a helyzetet, a palesztinai jelentések alapján és táviratilag közölték a főkormányzóval, hogy a kormány rendelkezésére bocsájtja mindazon eszközöket, amelyek szükségesek az ország rendjének biztosítására.

A zsidóság bizakodó hangulatára jellemző az a jeruzsálemi jelentés, amely szerint április havában, amikor a nyugtalanások lezajlottak, emelkedett a bevándorlók száma. 3400 ember szállt partra, mint letelepülő és 2093 turista látogatta meg az országot.

Kampóskeresztes terror a prágai német egyetemen

Prága. Több fővárosi lap cikkeket közzöl a prágai német egyetemről, s ezekben élesen támadják azt a szellemet, amely meghonosodott az ottani német egyetemen. Amint a „Lidové Noviny” demokrata lap írja: A prágai egyetem mindinkább a kampóskeresztes tanok szemináriuma lesz. Így

nyílt provokációnak tartják azt, hogy az 1932. decemberében elhunyt Kreiblich professzor helyébe nem a világszerte ismert Hechs docent választották meg, hanem egy teljesen ismeretlen fiatal asszisztenset, aki csak 1934-ben habilitálta magát és nemrég ajánlotta tanári kinevezésre.

Áremelkedés előtt állunk!
Most vegye meg nálunk a nyári szövetet!
Mi még a régi
olcsó árban árusítunk!
KATZ Posztóáruház Str. Avram Iancu 1.

Dolgozik a horogkereszt!

A budapesti jobboldali sajtó felajánkozott Berlinnek

Az erdélyi hitleristák zsidóellenes manifesztációkat rendeznek.

A magyar parlamentben óriási botrány zajlott le. Reflektorként világítottak be Peyer Károly, majd dr Györki Imre szocialdemokrata képviselők interpellációját abba a méregkeverő aknamunkába, amelyet a magyarországi németbarát politika folytat Berlinnek karöltve: hogy bekapcsolja Magyarországot is a hitlerista imperializmus élcsapatába. Peyer Károly képviselő interpellációját nagy parlamenti vihar követte, amiért kizárták a parlament üléséről 30 napra. A jobboldali képviselők hazaárulást emlegettek és másnap Györki Imre folytatta leleplezését, amelyre döntő dokumentumként felolvasta azt a levelet, amelyet az „Uj Magyarország” munkatársai Barastis Ferenc és Rajniss Ferenc intéztek a berlini illetékes köröknek.

Ez a levél a leglátványosabb dokumentuma annak, hogy miképpen akarják zsidóellenes elvek hangoztatásával a berlini támogatást, főleg a német márkákat megszerezni. A hírheft levél részletesen foglalkozik azzal, hogy szerintük a magyarországi sajtó 90 százalékban zsidó kezében van és erősen dolgozik a német birodalom jelenlegi vezetői ellen. Megemlíti, hogy a nagy német cégek a zsidó hirdetőirodák útján juttatják el hirdetményeiket a magyar lapokhoz, úgy hogy közvetve nagy pénzekkel támogatják azt a sajtót, amely németellenes propagandát folytat. Egy könyvost akarnak kiadni hitleri pénzen és kiszámítják, hogy annak az 500.000 márkának jutalékán, amelyet a német cégek a magyarországi lapoknak juttatnak évente, nagyszerűen lehetne Hitlerbarát politikát folytatni Magyarországon.

A leleplezés óriási feltűnést keltett, annál is inkább, mert Rajniss Ferenc is parlamenti képviselő, aki az úgynevezett „reformnemzedék” tagja, akikre oly várakozással tekint a jelenlegi magyar kormányzat.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a jelenlegi Németországnak célkitűzései közé tartozik, hogy anektálja Ausztriát és a németországi imperialista térképeken a magyar Dunántúlt, mint anektálendő területet tüntetik fel, kétségtelen tehát, hogy akik a németek érdekében, német pénzen akarnak propagandát üzni Magyarországon, azok hazájuk ellen követnek el árulást.

Vajjon ha valamelyik magyar „reformarcos”, vagy bárki más egy kisantant állambeli fővárosához fordult volna, vagy — oh kimondani is mily merészség — Moszkvához fordult volna, már régen a börtönök sötét mélyén elmélkedhetne merészsége következményein.

A németbarát magyar politika még sok meglepetéssel fog szolgálni a világ közvé-

ményének, de a Rajnissok nincsenek erre tekintettel, mert integet a német márka és ezen keresztül a hitleri kampókereszt.

MI A HELYZET AZ ERDÉLYI NÉMETEKNÉL?

A Romániai Németek Szövetsége nemrégiben elnököt választott, amikor is Fabricius Fritz kapitányt választották meg elnöknek.

Ünnepli a világ a 80 éves Freud professzort

Bécs. Sigmund Freud professzor 80 éves születésnapja alkalmából az egész világon ünnepi manifesztációk vannak készülöben. A bécsi orvospszichológiai akadémiai egyesület diszgyűlést rendezett tiszteletére, amelyen a legkiválóbb egyetemi tanárok méltatták Freud érdemeit. Prágában és Zürichben hasonló ünnepek folytak le.

A palesztinai ünnepek során a jeruzsálemi héber egyetem aulájában föl fogják állítani Freud mellszobrát. A szoborbizottságban Albert Einstein, Stefan Zweig és más világnagyságok vannak. Mielőtt Freud szobrát a jeruzsálemi egyetem falai között végleg elhelyezik, előzőleg kiállítják Londonban is.

Hat világhírű író, mint Thomas Mann, Romain Roland, Jules Romains, H. G.

Wells, Wirgina Wolf és Stefan Zweig az ünnepelt professzor 80 éves születési fordulójára alkalmából rendkívül érdekes nyilatkozatot tettek közé a világsajtóban, amelyben méltatják Freud kimagasló érdemeit, úgy a tudományokban, mint művészetekben. A manifesztum a következő határos szavakkal fejeződik be:

A szellemi tudományok minden terén, az irodalmi és művészi buvárkodásban, a vallás és őstörténetben, a mitológiában, a népismeretben, valamint nevelésben, de nem kevésbé a költészetben is Freud hatásának mély nyoma látszik, s ha van valami, ami e nemzedék alkotásaiból maradandó: az ő gondolkodásának ereje az, amely fejlethetetlen marad a lélektan tudományában.

A cluji orth. hitközség egyhangu lelkesedéssel dájennek választotta meg a wischnitzi rabbi unokáját

Cluj. Megirtuk, hogy a cluji orth. hitközség vezetősége Glasner Akiba főrabbi kezdeményezésére a világhírű wischnitzi főrabbi unokáját a hitközség dájennjévé igyekezett megnyerni. Az előjáróság — amint lapunk egyik korábbi számában közöltük — egyhangulag a megválasztása mellett volt. A hitközség képviselőtestülete május 10-én tartott közgyűlést. Bíró Andor hitközségi elnök bejelentésére egyhangulag elfogadta az előjáróság javaslatát és megválasztottnak jelentette ki Hager Judát, mint a cluji hitközség ujonnan megválasztott dájennjét.

A hitközség képviselőtestülete tudatában volt a választás fontosságának és minden egyes tagja megjelent a közgyűlésen. Fontos volt ez a választás több szempontból. Elsősorban azért, mert ezzel azon körök

előtt is emelkedett presztízsből a hitközség, amely eddig bizony igen gyakran meg nem engedett eszközökkel operált az anyahitközséggel szemben. Azaz alig néhány tagot számláló chasszid frakció, amely éveken át külön utakon igyekezett haladni, rendkívül súlyos károkat okozott, főleg anyagiakban a hitközségnek. Azzal viszont, hogy most a wischnitzi udvar erkölcsi sulya és világszerte elismert nagy vallási tekintélye újabb sulyt biztosított a nagy hitközségnek, hosszú időre kizárta annak lehetőséget, hogy bizonyos tendenciákat szolgáló machinációk érvényesülhessenek a hitközség rabbinikus és világi tekintélye ellen. A választás nagy megnyugvást és örömet keltett nem csak cluj, hanem az egész erdélyi vallásos zsidóság körében.

HETI GLOSSZÁK

A nyolcvan éves Freud.

Talán a modern idők egyetlen tudósának elméletéből sem lakmározta olyan habzsolóan az emberek mint éppen Freud professzor tanáiból, amelyek bizonyos tekintetben forradalmi jelentőségűek az emberi fejlődés szempontjából.

Freud professzor olyan lelki mélységekbe hatolt be, amelyről az ő elméletéig álmukban sem gondoltak az emberek. Vagy ha gondoltak is, nem értették meg álmukat, mert hisz az álomelmélet igazi felfedezője Freud professzor volt. Egy új izmust jelent Freud neve, s ma már a freudizmus minden vonatkozásban új irányt szabott a tudomány néhány ágának és a XX-ik század irodalmára is súlyos befolyást gyakorolt. Freud tanairól, a lelki élet boncolgatását új alapokra helyező nagy tudósról nem tudunk ezen a helyen részletes ismertetést közölni, mert egyrészt nincs terünk rá, — másrészt, pedig ahoz köteteket kell olvasni és köteteket kellene írni, hogy megérthessük elméletét és jelentőségét. Freudról az emberről sem írhatunk sokat. A tudománynak élt, elsősorban és főképpen és most egy bécsi bérpalota egyik lakásában fáradtan, betegen mindentől és mindenkitől visszavonultan éri meg nyolcvanadik születésnapját.

Természetesen a konzervatívok, a hátul kullogók, a begyepesedett fejűek nem akarják, vagy nem is tudják megérteni a freudizmus jelentőségét. Megdöbbenően ébredtek arra, hogy a tudatalattiról vallott elméletével éppen az ilyen ellenzők alantas „tudatalattiját” leplezi le legjobban. — És hosszú életpályáján sokat kellett szenvedni a megnemértők rohamától és támadásaitól: amíg végül a legjelentősebb tudomá-

nyos faktorok kétségtelenül elismerik zsenialitását és korszakos jelentőségét.

De legtöbbször bántották a zsidósága miatt. Bár sohasem állott élete előterében zsidó mivolta, azt soha kinem hangsúlyozta de érzik és tudják laikusok és szakemberek egyaránt, hogy valóban csak egy zsidó zseni tudhatott egy ilyen korszakos művet alkotni. — Sok-sok generációnak kifinomult lelkiéletet élő utóda lehetett csak képes arra, hogy az ámuló világ elé tárja a lelkek mélyén szunnyadó mélyeséges és határtalan titkokat. Ezt a zsidó zsenialitást nem bocsájtja meg neki az irigy világ még most sem, mint ahogy nem bocsájtotta meg neki sohasem. — Ezért nem kapta meg a Nobel-díjat sem és ezért ágálnak ellene minden koron a tehetetlenek, a megnemértők — siseréhada. Igaz, hogy ezzel szemben lángelmék ámulattal borulnak le nagysága előtt — míg a szemére félig vakult agg tudós, távol minden földi hiúságtól, egy igazi földön túli bölcs nyugalomával és lehiggadtságával várja a halált. A testi halál bekövetkezhetsz, hiszen nyolcvan esztendő, de neve idők végtelenségéig a halhatatlanság könyvébe lesz arany betűkkel bevéve.

A csődbejutott négus egyeztető lett

Sokizben előfordul a gazdasági életben hogy amikor egy kereskedő tönkremegy, nem tud egyebet tenni, minthogy fellep egyeztetőnek. — Bajbajutott embereknek egyezkedését segíti elő.

Hailé Szelasszié, a „csődbejutott” négus Palesztinába érkezett és a jeruzsálemi King David szálloda fejedelmi apartmanjeiben szállott meg, magával hozva 145 ládában az etióp ország rengeteg kincsét. — Megállott Jeruzsálemben az elkeseredett „Juda oroszlanja” és mit is tegyen egy ilyen kistájerolt császár? Amint a lapok írják, — egyeztető akar lenni. Az arabok és zsidók között akar közvetíteni a négus. — Látja hogy egy millió négyzetkilométeres

birodalma az olasz csizmák alatt nyög és érzi, hogy elveszett minden, megszünt évezredek császársága, mert az olasz hódító étvágy bekapta a nagy falatot és a nagy protektorok nem törődnek többé az utolsó afrikai független ország jövőjével.

Lapunk legutóbbi számában írtunk arról, hogy a zsidóság nem kér a négusból és minek is ment Juda országába, a — foghíjas oroszlan?

Nekünk nem ilyen körszakállas, a dzsun gelből elmenekült oroszlanra van szükségünk mert a mi oroszlanjaink azok, akik térdig állnak a mocsarak vizében és maláriával küzdve arab bandák ellenséges tüzeiben, építenek egy új boldog országot.

A négus közvetítése nem kell. Menjen ő csak Londonba és Genfba, próbálja ott megmenteni az abesszin vesztett fejsze sze-

Érdekes történetek a Talmudból

Rabbi Eliezer felesége

1. Abban az időben, amikor rabbi Eliezer ben József Jabneban tanított, történt, hogy a rabbi haraggal telt el felesége iránt.

2. Mert az asszony meddő volt és nagyon a szivére vette, hogy nincs gyermeke, annyira a szivére vette, hogy a bánattól mélabus lett és szépsége hervadásnak indult.

3. Rabbi Eliezer válólevelet adott neki. — Amikor a rabbi egyedül maradt a házban így szólt:

— Nem akarok többször megnősülni, egyetlen nőt szerettem életemben: a feleségemet. Reménységem azonban, amelyeket hozzáfűztem meghiusultak. Én tehát

4. Gólemet teremtek magamnak s lelket lehelek bele, hogy asszonnyá legyen. A szépsége mellett halványuljon el Juda leányainak szépsége és arany kedély tükröződjék szeméből. Ugy gondolkozzék, ahogyan én gondolkozem és úgy beszéljen, ahogyan én beszélek! És szüljön nekem gyermekeket és örvendeztesse meg életem végéig!

5. És amint monda úgy lón. Agyagból és sárból Gólemet teremtett, homlokára felírta a négyszeresen szent nevet, lelket lehelt bele és megparancsolta neki, hogy lélegezzék és éljen. És az asszony szépsége mellett elhalványult Juda leányainak szépsége, szeméből arany kedély tükröződött és mesternek bizonyult a szerelem művészetében. — Hangja édes volt, és beszéde olyan, amilyen rabbi Eliezer beszéde, gondolatai pedig mindenben sem különböztek a rabbi Eliezer gondolataitól.

6. A rabbi szerfelett megörült neki, egé-

szen felderült és Adamahnak nevezte el az asszonyt. És ettől kezdve áldás volt a rabbi minden cselekedetén, hire napról-napra nőtt, messi földről zarándokoltak hozzá pogányok, hogy szavát hallhassák és nevét Edomig mindenütt emlegették.

7. Rabbi Eliezer hírének növekedésével nem egyszer büszkélkedett Adamah előtt. De Adamahnak erre nem volt egyetlen szava sem. Közömbös és szenvedélytelen a szép asszony, minden nap egyforma és sohasem történt meg, hogy nevetett volna és sirni sem látta még soha senki. De esztendő múltán fiát szült Eliezernek.

8. Ekkor történt, hogy rabbi Eliezer anyja ágyának dőlt és meghalt. Eliezer szivből szerette az édesanyját és a temetésről megtört szívvél és bánattal teljes lélekkel tért haza. Otthon Adamah fogadta, gyászruhában és így szólt hozzá:

— Anyád öreg volt, gyenge és esendő. Jobb lett volna, ha még tovább szenved és terhünkre van valamennyiünknek? Ugy-e, nem?

Adamah azt hitte, hogy ezekkel a szavakkal megvigasztalhatja Rabbi Eliezert. — De a vigasz Eliezer számára keserűbb volt a szenvedésnél is.

9. És nem sokkal édesanyja halála után az Ur még egyszer lesújtott rabbi Eliezerre. Elragadta tőle a fiát. A gyermek lázas lett és három nap alatt kiszívódott. És amikor Eliezer a kamrájában hevert, zokogott és átkozta életét. Adamah hozzálépett és így szólt:

— Nem tanítottad-e rabbi hogy a mértéktelen fájdalom szégyenére válik a bölcsnek?

10. A rabbit erre a beszédre elöntötte a düh és így kiáltott fel:

— Nem adtam-e szívet neked hogy gyászolhass, hangot, hogy panaszkodhass, sze-

met, hogy sirhass? Hiába adtam, mert bizony te nem vagy egyéb sárnál és agyagnál!

11. És megragadta az asszonyt és ujjaival eltörölte homlokáról a négyszeresen szent Nevet, mire az élet elszállt Adamahból s a Gólem porrá lett.

12. A rabbi pedig még azon éjjel felkereskedett tanítványaival.

13. És ama ház kapujában állt meg, amelyben szegénységben és nagy gondok közepe elhagyott felesége lakott s kopogott a kapun.

14. Az asszony megijedt és így kiáltott fel:

— Te vagy-e rabbi? Azért jössz-e hozzám poroszlókkal és fáklyákkal, hogy megölj?

15. Mire Rabi Eliezer letérdelt a felesége elé s így szólt tanítványaihoz:

— Ime lássátok, még arra sem vagyok méltó, hogy bűneimet feleségem megbocsássa nekem.

16. Az asszony, mikor ezeket a szavakat meghallotta, felsírt örömben, levetette szegényes ruháját, felöltötte lakodalmi köntösét és abban követte a rabbit a házába.

17. Eliezer pedig ettől kezdve megbecsülte az ő asszonyát és úgy szerette, mint esküvőjük napján és megajándékozta arany ékszerrel. Az ékszer finom gyöngyök díszítették s egy nagy onyxkőbe Jeruzsálem városának és Cion hegyének s várának képét véste a vésnök.

18. Eliezer feleségét ezért az ékszerért igen irigyelték a jabnei asszonyok, köztük a főpap felesége is. A főpap azonban emiatt megfedte feleségét és így szólt hozzá:

— Egyedül Rabbi Eliezer asszonya méltó hozzá, hogy ezt az ékszer viselje. Mert az ő szerelme mindent legyőzött, még a bűnt is. — (Walter Rathenau írásaiból.)

Feltárva az ablakok

Kinyílnak a szívek

Megjött a tavasz

Most igazán **NIVEA-val** a levegőre és napra.

rencsétlen nyelét. Hátha sikerül még valamit könyörögnie az európai imperializmusoktól, — a maga számára.

Ne közvetítsen a Négus a zsidók és az arabok között, — majd elintézzük mi magunk közt is — a magunk baját...

Ahogy egy francia zsidó ujság körkérdeést csinál

A strassbourgi „La tribune juive” számos francia akadémikust megkérdezett a német eseményekről. Rendkívül érdekes válaszokat adtak, amelyek közül néhányat leközliünk. Így például:

Charles Richet, a kiváló történész, orvos és bölcész ezt mondotta:

— A zsidóüldözések tömegdeliriuma melységes felhaborodasomat és undoromat kelti fel. Nem vagyok zsidó, de megértem, hogy minden zsidó büszke lehet származására. — Spinóza, Disraeli, Mendelsohn, Halévy, Ehrlich és Einsteinig a zsidóság, ha kis számban is, mindig a tudomány politika és művészet haladását szolgálta. — Nincs elég tudós Németországban, aki megmagyarázhatná, hogy az „árja” fogalom, csak nyel-

vészeti kifejezés? Borzalmas elgondolni, hogy a szó téves értelmezésével kapcsolatban egy egész közösséget üldöznek és kínoznak.

Joseph Barthelémy szerint a német zsidók üldözése „hiba és bűn egyszerre”.

Prof. A. Lechard szerint nincs a földön tiszta faj és nem is lesz, mert az egész emberiség keveredésből alakul. Minden civilizált országban különböző típusok élnek egymás mellett s ezek egyformán hasznosak lehetnek hazájukra. Egy fajnak, vagy vallásnak a nemzet kebeléből való kitaszítása sa tiszttára politikai aktus, amelynek semmi tudományos alapja nincs.

prof. Dr. H. A. van Bakel amsterdami tudós írja: Sajnáljuk a németeket, akik a zsidógyűlölettel újra megtesztik megváltójukat.

prof. D. W. A. Benger Amsterdam — „égbekiáltó dolgok”-nak tartja a mai zsidóüldözéseket. Az üldözök maguk is tudják, hogy hazudnak. Németország nem fog tudni újra boldogulni a zsidók szelleme nélkül.

Dr. Titus Brandsa Nijmegen szerint: amit Streicherék a zsidók ellen elkövetnek az gyávaság. A gyengék oktan beképzeleése, hogy ezzel hazájuknak használnak.

Dr. R. Casimir leideni professzor azt írja, hogy csak vérző szívvel lehet ezeket a stupiditásokból fakadó tévedéseket nézni.

Miért nincs nyitva a zsidók temploma

Antonius római császár ezt kérdezte rabbi Jehudától, a zsidók fejedelmétől:

— Miért nincs nyitva állandóan a zsidók temploma? Miért nem lehet ott mindég imádkozni, ha az embernek kedve tartja?

— Azért — felelte a zsidók vezére — mert ha mindég be lehetne lépni, akkor a templom és az ima lassankint elvesztené tekintélyét.

— Ez nem magyarázat — mondta bosszusan a császár.

Másnap a zsidó fejedelem belépett a császár lakosztályába:

— Jó reggelt felség! — kiáltotta. Azután elment.

Egy óra múlva újra bekopogott.

— Ave Imperator! — üdvözölte. Azután elment.

Egy óra múlva újra jelentkezett.

— Üdv neked, nagy uralkodó! — kiáltotta. Azután megfordult és távozni akart.

De a császár karonfogta.

— Mi az gunyt üzöl belőlem, hogy minden percben megzavarsz? — kérdezte haragosan.

Rabbi Jehuda csendesen felelte:

— Lám, lám Antonius császár. Te csak földi uralkodó vagy és mégis haragszol, ha minden percben megzavarnak. De azt nem érte, hogy a Világ uralkodóját nem illik minden percben háborgatni. Te haragszol, ha egy órában háromszor jönnek hozzád, de azt nem érte, hogy a Mindenható fenségét a földi ember minden pillanatában nem zavarhatja meg kopogtatásával?

Két ajándék

A pogány ajándékot küldött a rabbi-nak.

A rabbi kinyitotta bőrládákat, ötven

drágagyöngy volt benne, mogyorónyi kék, fehér, opálos indiai gyöngyök.

És egy kis pergamentszelet: „remélem viszonzni fogod rabbi”

A rabbi pedig vett egy kis hüvelyknýr réztokot, amelyet a zsidóknál mezuzának hívtak és elküldte a pogánynak.

Másnap a pogány rátámadt a bölcse:

— En olyan ajándékot küldtem neked, amely ötezer aranyat ér! És te küldtél nekem egy réztokot, egy csöpp pergamenttel, ami fél dinárt sem ér!

A rabbi pedig így felelt:

— Te olyan ajándékot küldtél nekem, amire nekem kell vigyáznom. Virrasztanom kell és örködni rajta. En pedig olyan ajándékot küldöttem neked, amely tereád vigyáz. Igen te békén szunyadhatsz otthonodban: az én ajándékom, ott az ajtófélfán; az örökösöd feletted és megvédi az életedet.

A fal

A falu végén lakott a leggonoszabb ember. Uzsorás volt, szegények üldözője és elnyomója. Egy napon két idegen állott meg a kapuja előtt.

Két nagyszakállu vándor volt hosszú, barna köntösökben. Szállást kértek éjszákára.

— Szállást nem adok — mondta az uszorás. — Adok nektek kenyeret és babot, — egyetek, aztán menjete tovább.

A két vándor leült a porba és falatozni kezdtek. Csendesen beszélgettek egymással. Az egyik volt Josua ben Lévi, a titkok mestere, a másik volt — utazó köntösben — Illés próféta, Eljahu Hanabi, aki eljött a földi világba, hogy meglátogassa titkos álarcban a jókat és a rosszakat. Illés próféta, aki így utazott a földeken és országokon át, az ő leghívebb hívével, Josua ben Lévível.

A gazda eléjük állt és nézte őket, amint fáradtan porosan ottan ültek a porban. — A két idegen befejezte a szerény vacsorát és

Dr. G. W. Kernkamp professzor förtelmesnek tartja azt a gondolatot, hogy ilyenmi ma Európában megtörténhet.

Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan Amsterdam szerint: aki a zsidóktól megtagadja az őket megillető helyet, az nemzetét értékes elemétől fosztja meg.

Igy irnak világhírű külföldi tudósok — de mit használ ez?

Sajnos — falrahányt borsó mindez, a szervezett gyűlölettel szemben.

Asszonyom ön megérdemli, hogy szebbé és bájosabbá tegye külsejét

Első lépés ehhez bőrének rendbehozása, amit a hirtelen jött tavasz tönkretett s ma tanácstalanul áll, hogy mit is használjon. A modern kozmetikai eredmények azt igazolják, hogy arcának tökéletes rendbehozására legalkalmasabb a 2. számú Floreal krém, amely a legelrontottabb arcobort is 10 nap alatt megtisztítja, a szeplős, pattanásos, májfoltos arcot a legbámulatosabb módon széppé varázsolja.

A Floreal 1. sz. krém a Floreal fényvédő puderral használva nem engedi a szeplők kijövetelét arcát bársonyossá, üdvéteszi, táplálja az elhasznált bőrsejtek utánpótlását, a meglevő ráncokat kisimítja és petyhüdt bőrét rugalmassá teszi, egyszóval új külsőt kölcsönöz.

A Floreal krémek tégelyenként 40 lej, puder 30, 50, 90 lej. Főlerakat: Pap drogéria, Oradea, Bul. Reg. Carol 9. Naponca postai szétküldés.

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt és brilliánt bármilyen mennyiségben
HERBST ékszeráruház
Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

megimádkoztak. Az uszorás megszólalt:

— Vajjon papok vagytok-e? Akkor áldjatok meg engem ráadásul, mert kenyeret adtam nektek.

Illés próféta szétnézett a telken. Nagy, hatalmas terület volt, zöldelő vetéssel.

— Ez mind a tiéd? — kérdezte az uszorástól.

— Az enyém egész a rombadőlt falig. — Az a határ.

— Miért nem épited fel a falat? — kérdezte Josua.

— Nincs pénzem, — sóhajtozott az uszorás. — Nincs pénzem, pedig jó volna, ha felépülne.

A próféta felállott. Összetette két kezét — Mindenható Isten — mondta — tégy csodát. Add meg, hogy ez a rombadőlt fal felépüljön.

Zaj és lárma, kopogás és zugás hallatszott. Az uszorás meglepetve nézett oda: csoda történt. A fal kezdett kiegyenesedni. Kövek és téglák mozdultak meg. Egy pillanat múlva — ó csodák-csodája! — és a fal magasan és szilárdan állott.

A gonosz ember összecsapta a kezét. — Odarohant a falhoz megtapogatta. A fal valóban felépült. Mikor visszasietett: a két idegen már eltűnt.

...Künn, az országuton az est homályában a két vándor halkán beszélgetett.

— Miért tetteid szent ember?! — kérdezte Josua.

A fal — mondta halkán a próféta — a rombadőlt fal: rablók rejtékhelye volt. — Oda rejtették évtizedek óta a kincseket, amelyeket szerte raboltak. A rom tele volt ékszerrel és drágakövekkel. Rubinttal, gyémánttal, arany pénzekkel, Ha rom marad, a gonosz még megtalálja mind. A fal most felépült és a kincsekre most rá nem akad többé senki.

Vajjon melyik a magyarországi zsidóság hőskora?

1848

1882

1936

Kilenc zsidó forradalmár, egy Zichy gróf naplójában. — Hires ma- gyar antiszemita tündöklése és bukása Milyen a magyar nyilaskeresztes jelen?

Három kordokumentum — három em-
beröltő — három tragédia.

Az első: A 48-as időkről szól, amelyben tisztán látszik, hogy csaknem százesztendővel ezelőtt miképpen viselkedtek a zsidók, a magyar szabadságharcban.

Jött 1882: Tiszaeszlár... kik álltak az élen és okulásul azoknak — akik ma nyilas kereszties propagandát üznek — nyomoruságos sorsuk éltük alkonyán.

A jelen: tul minden megpróbáltatáson, tapasztalaton, boldog és boldogtalan korok változásain... mi van ma a plakátokon, ujságokban és a magyar közéletben. Hitleri alűrök, hitleri stilus, hitleri koncepció....

DOKUMENTUMOK EGY RÉGI LEVELTARBÓL

Jó volna, ha elolvasnák és megszívlelnék Magyarországon mindazt, ami egy erdélyi ujságíró jóvoltából most napvilágra került. — Zichy Ferenc grófról maradt ez a feljegyzés, attól a Zichy gróftól, aki Császári Királyi Aranykulcos Belső Titkos tanácsos és az 1848—49 években „országos teljeshatalmu királyi Főbiztos” volt Bihar megyében és az osztrák kamarilláknak, a szörnyű Haynaunak volt hűséges szolgálója. Híába volt Zichy gróf, Zichy is, meg gróf is, mégis elárulta a magyar szabadságharc eszméjét. Egy régi levelesláda fenekéről került ki most az a névsor, amelyben 106 név van felsorolva. Azok nevei, akiket az Aranykulcos gróf feljelentett az osztrákoknak, mint „veszedelmes embereket”, akiket ki kell végezni, mert így kívánja ezt a bihari gróf, aki a fekete-sárga osztrák kamara szolgálatában állott.

Miért érdekel ez bennünket? kérdezték az olvasóink. A magyar szabadságharc 106 preskribáltja milyen kapcsolatban lehet velünk? Megmondjuk. Van közöttük számos zsidó is, akiknek ebbeli szereplése azt jelenti, hogy a zsidók mindenkor hűséges hívei annak az országnak, amelynek alattvalói és hogy életük kockáztatásával mindenkor a szabadság szolgálatában állottak.

A 106 ember között, akiknek a nevei mellett ott lehet látni a keresztet, amely életük feláldozását követelte és jelentette, ime így voltak a zsidók aposztrofálva:

17. Grosz Albert. — Zsidó doktor, most századosi ranggal, volt kórodai igazgató orvos, alattomos de veszedelmes tényező — Fridrich bátyjával, Beöthy-Ödön testi-lelki barátjával együtt, de különösen gonosz su-

hanc ennek Lajos fia, sub Nr. 70 volt honvédtiszt, aki már a bécsi lázadásban, mint legionárius résztvett és azzal eldicsekedett. A Felsőleges Uralkodóházat nyíltan és nyilván gyalázta. Minden felebvalók felett a pálcát szemtelenül eltörte és izgatott, — szóval tökéletesen megromlott gyerkőc.

32. Pollák Herman. — Zsidó doktor, ha sonlóan főtényező, elbizott és veszedelmes proletárius.

33. Rokkenstein Lajos zsidó papfőtényező és izgatója a pártütésre anélkül is hajlamos zsidóságnak.

70. Grosz Lajos az orvos fia, atyjával érdekelve van 17-ik szám alatt. — Bécsben Mártius 13-án sebet is kapott.

90. Két Sonnenfeld, zsidó kereskedők mindenféle gyalázatos képet a Fels. Uralkodó Ház és egyéb fő személyektől boltjaik előtt kifüggesztették, főképen Nagyváradon (Ujváros) lakozó a F. Uralkodó Háznak és Felsőbbségét gyalázta.

91. Ifju Rozenthal zsidó, az Apátzák utcaján. A Fels. Uralkodó Ház ellen a leggyalázatosabb verseket írta az Értesítőbe. Szólhat róla bővebben Szepesházy kapitány Különben elbizott, szemtelen, impertinens zsidógyerek.

92. Rozenthal, az előbbinek atya.

93. Fleszner, ennek sógora, zsidók, a legtulzobb hamis híreket, mint stafétákon vetteket, terjesztők, a törvényes Felsőbbséget gyalázók, a bitor kormányt tulságosan magasztalók, szemtelen elbizott demagógok.

102. Hoffman bukott kereskedő, most katona a mozgós nemzetőrök között, — a Fels. kormány ellen a Félix-fürdőben nyíltan kikelő és azt piszkoló.

106 közül 9-en voltak, tehát lényegesen a numerusokon felül vettek részt a szabadságharcban. És mindegyik neve mellett a fekete kereszt, amely a halált jelenti. — Az azóta Magyarországra beszivárgott svábok ki akarják kergetni a zsidókat. A Wolf fok, a Taszlerék, Fanglerék és a sok-sok nagyszáju sváb, akik ma hangadók akarnak lenni abban az országban, ahol csaknem százesztendővel ezelőtt így aposztrofálta őket az a Zichy gróf, akinek semmi bántódása sem történt azért, mert hazaáruló volt. Sőt egész nemzetsége csak emelkedett idők folyamán, bár ősük így viselkedett.

Bezzeg lett volna csak egy zsidó: még irmagját is átkoznák ma ott, ahol jelenleg

KOPROL

az egész világon ismert
csokoládépasztilla a leg-
kitünőbb ellenszere a
ROSSZ EMÉSZTÉS-
NEK, a MIGRÉNNEK,
a SZÉKREKEDÉSNEK,
az EMÉSZTŐ szervek
INFÉKCIÓJÁNAK

a zsidó hősök utódjait szidják — és nem a Zichy grófiókat.

HIRES RÉGI MAGYAR ANTISZEMITÁK TÜNDÖKLÉSE ÉS VÉGZETE

Nem a mostaniakról írunk, mert azok sokan vannak és „működésüket” majd az utókor fogja kellőképpen „méltatni”. A régiekről emlékezünk, — de nem a kegyelet hangján, mert ők sem voltak kegyelettel irántunk, hiszen harcoltak és gyűlölettel voltak eltelve a zsidósággal szemben. — A tiszaszlári per idején a magyar parlament tagjai közül sok hangos antiszemita volt: Istóczy Győző, Verhovay Gyula, Simonyi Iván, Onody Géza, Nendtwich Károly, báró Andreanszky Gábor, Zimándy plébános, és Komlóssy Ferenc.

Ezek közül a leghirhedtebb Istóczy Győző volt. Nagy antiszemita pártot hozott össze, sok tekintetben megelőzte német utódait. Simonyi Iván a „Westungarische Grenzboten” szerkesztője volt, tehát német alfestésű antiszemita — Komlóssy Ferenc esztergomi kanonok lett, Nendtwich, hires kémikus. Verhovay Gyula mai mértékkel mért „antiszemita nagyság” volt. Olyan emberek között is elhintette a vérvád meséjét, akik különben ismertek voltak annak idején a magyar glóbuszon. Rudnyánszky Gyula, Ábrányi Emil, Reviczky Gyula hívei közé tartoztak.

ONODY TRAGÉDIAJA

Hogyan keletkeztek ezek az antiszemita karrierök? Példa erre Onody Géza, akinek testvérbátyja gazdag földesur, turkesztáni utazó volt. — A sajtó nében méltányolta eléggé, ezzel szemben Vámbéry Ármint a zsidót kellőképpen méltányolták. — Ilyen vélt sérelem volt oka a zsidógyűlöletének.

Onody nagy nyomorban, a Rókuskórház szegényosztályán halt meg. Egy zsidó hittanár vigasztalta utolsó perceiben.

ISTÓCZY ÉLETE

Istóczy Győző az akkori idők leghirhedtebb antiszemitái közé tartozott. — Amikor baltavári birtoka egy Stern nevű zsidó kezére került, akkor fordult minden gyűlöletével a zsidók ellen. Azt hirdette, hogy a zsidóságnak földalatti titkos szervezete van, amelyet Khagalnak nevezett el. Eleinte semmi sikere nem volt csak akkor virradt fel a napja, amikor a tiszaszlári gyanu csóvját gonosz kezek elvetették és amikor II. Sándor orosz cár halála után ki törték a nagy oroszországi zsidó üldözések. Istóczy annyira fanatikus volt, hogy a hires pesti zsidó képviselőt Wahrman Mórt a parlament folyosóján tettleg inzultálta. Pályájának legnagyobb sikere az volt, hogy egy esztendő alatt olyan atmoszférát teremtett hogy Pauler igazságügyminiszter a parlamentben antiszemita beszédet tartott.

A liberális egyházpolitika diadalai elsöpörték a közélet porondjáról Istóczyt, — aki rettenetes nyomorban halt meg. Utolsó éveiben zsidó adományokból élt.

VERHOVAY GYULA BUKÁSA

Verhovay is a hirhedt antiszemita elit csapatához tartozott. — Akkor indult karrierjének, amikor Ferencz József hires kas-

Férfi szabó üzletemet urí divatosztállyal kibővitve

Oradea' Regele Ferdinand-ut 4. (Zárda-épület) **uj helyiségemben**

megnyitottam HACKMAYER

sai beszédében drága barátjának nevezte az orosz cárt, abban a diszkardos időben, amikor Plevna elesett. Verhovay hálás talajra talált a tömeg között, megostromolja a miniszterelnöki palotát is, a tömeg élén. Börtönbe kerül, de ez csak emeli népszerűségét. Feimentik Cegléd képviselőjévé választja.

Nyugodtabb idők következnek, Verhovay elszűrül. — Csak akkor, amikor a tiszaezslári idők jöttek, akkor felderül újra a napja 1884-ben még csak 146 szavazatot kap a Jó zsefvárosban, de Cegléd kitart mellette. — 1887-ben itt is megbukik.

Verhovay neve ismét eltűnt a feledésben és nyomorban halt meg.

Ez a régi magyar antiszemita dicsősége és csufos vége. Reméljük, hogy az utókor, az összes most élő antiszemitákról sem fog többet és jobban megemlékezni tudni.

ÉS 1936-BAN....

Cikkünk elején megírtuk, hogy milyen nősiesen viselkedtek a zsidók 1848-ban, a forradalom idején. Majd megírtuk, hogy a tiszaezslári időkben milyen szerepük volt a hirhadt magyar antiszemitáknak és milyen csufos végük lett, végül most álljon itt, a mai idők egy-két epizódja.

ANNO 1936. HAJDUMEGYEI IZGATÁS....

Például a debreceni hitlerista párt pályázata. Minden amatőrfényképész, aki jól felismerhetően lefotografálja mindazokat a keresztény vevőket, akik zsidó üzletben vásárolnak díjakat nyerhet. — Első díj: 15 pengő, második díj 10 pengő, harmadik díj 5 pengő. Festetics gróf most, Istoczy, Verhovay utódja, aki lázas buzgalommal igyekszik megszervezni a magyar nyilas kereszteteket.

A ZSIDÓ, MINT CSODAPÓK

Vagy — a zsidó mint pók. A debreceni

nyilaskeresztesek 13 számú plakátja. Címe: a csodapók. A rajza egy pókot ábrázol, — amint csápjával átfogja a földgolyót. A plakát többek között ezt mondja:

— Amíg a pók csak életadta ösztönét elégíti természetadta fegyverével, addig a zsidó nem elégszik meg életfenntartásához szükséges javakkal, hanem millió és millió áldozat vérének kiszípolozásával halomra gyűjti, harácsolja. Lényeges különbség pók és a zsidó között nincs, nevezük el hát az utóbbit csodapóknak. Ez a név joggal megilleti őket, mert hihetetlen gyorsasággal behálózák az egész világot s ma már — mint ez a kép is mutatja — minden népek és hatalmak fölé kerekedett. Undorító csápjai a föld minden részére rátapadnak óriásira nőtt piszkos battyujukba beledugták az egész világot. Seperjük le őket a pokol fenekére! Magyarok! romboljátok szét hazátokban a pókhálókat és irtsátok kiméletlenül a pókokat! — (Kiadja: a M. N. Sz. párt tiszántuli főkerület propaganda osztálya Debrecen, Piac-ucca 38.)

DOKUMENTUMOK CSAK NEM SZÁZESZTENDŐS TÁVLATÁBÓL

Konkluzió: rák módjára visszafelé haladunk. 48-ban zsidó hősök és önfeláldozó mártírok. Tiszaezslár idején: vérvád. Utána a valóban liberális emancipáció kora, a ma nyugodt 40 esztendejével. Majd világháború, forradalmak, terroridők és 1936-ban feledve a tizezernyi világháborúban elesett zsidó katona hősiességét... pók lett a magyar zsidókból.... csodapók, amely kiszívja a világ vérét....

Istoczy-Verhovay kora újra kísért... tagadjuk azt amit Gallilei mondott?... — hogy Eppur si mouve... És mégis mozog a föld....

Egy egyöntetű határozat

Minden folyamat, ugymint minden fedezés természetbeni tulajdonságainak megállapítása végett elsősorban bírálás alá esik, — mely esetben a bírának erkölcsi kötelességük itélkezni fölöttük.

A Gastro D. tulajdonságainak (meg)bírálói gyomor és bélbetegségben, vese és májban, ugyszintén gyomorsavtúltengésben szenvednek. Ő nekik kellett itélkezniök e gyógyszer hatásának eredményeiről és az ő határozatuk, — mely a Gastro D-t, mint a szenvedő emberiség jótévedője ismerje el — egyöntetű volt.

E készítmény továbbra is kapható a Császár gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124, lej 130 utánvét ellenében.

Az összes eddig beérkezett elismerő levelek bármikor a nagyközönség rendelkezésére állanak.

Milyen a helyzet Egyiptomban Fuad király halála után

I. Fuad egyiptomi király halála a jelen elég súlyos pillanatban még jobban megnehezíti a helyzetet. Fuad volt az első egyiptomi király, aki elfoglalta trónját, — miután az angol protektorátus bizonyos szempontból felfüggesztést nyert. — Fuad király nagy hazafi volt, azonban nem tartotta célirányosnak, hogy gyors tempóban haladjanak a teljes függetlenség felé. Ezért volt azután erős konfliktus állandóan a Wafd párt és a király között. — Az olasz-abesszin háború óta az egyiptomi helyzet ismét kritikus lett. Nyugtalanság kezdődött és épen most folytak fontos tárgyalások, amelyek hivatottak lettek volna arra, hogy rendezzék az angol egyiptomi viszonyt. — Ezeket a tárgyalásokat erősen megzavarta a király halála és súlyosította a helyzetet, úgy, hogy a feszültség fokozódott. Az új egyiptomi király, az elhunyt fia lett, aki 16 éves és mostanig Londonban nevelkedett. I. Faruk néven fog uralkodni. — A Közelkelet eseményeit erősen befolyásolja az egyiptomi kérdés, főleg azért, mert a függetlenséget propagáló Wafd párt megerősödött a napokban lefolyt parlamenti választásokon.

—Aba Jakob Hakohen Borochoy, rabbi elhunyt Jeruzsálemben. 88 éves korában elhunyt a palesztinai rabbikarnak egyik kitünősége, Aba Jakob Hakohen Borochoy, aki tanítványa volt a híres schokvi rabbinak Leib Diskinnnek. — Az elhunyt hosszú ideig vezetője volt a híres wolkowski jesivának (Grodno mellett) amelyet 2300 talmudista látogatott. Számos rabbinikus munkát adott ki.

3 kell a kisbabának:
Giníópor, krém, szappan

de az *Stöfen*
legyen!

**Sportemberek
figyelmébe!**

Rakettek, tenniszlabdák, ping-pong és futball-cikkek. Legújabb fényképezőgépek és tilmek és az összes

sport-cikkek

nagy választékban, kiváló minőség olcsó árakkal. Kaphatók:

LEONARDO

rádióüzlet, Oradea, Avram Iancu ucca.

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY ÉS A ZSIDÓ IPAROS

Új törvény jelent meg a Monitorul Oficialban, a hivatalos közlönyben. — A törvény a híres, vagy szabatosabban, a hirhadt Roman Valér-féle törvényjavaslatnak megtalpalt és megfejelt „eredménye”, amely sok tekintetben megnehezíti a romániai kereskedők és iparosok helyzetét. Szaklapok és napilapok ellentétes híreket közöltek az új törvényről. Az első hírek különösen riasztók voltak: minden iparosnak nyelvizsgát kell tenni és szakvizsgát egy szakbizottság előtt. Ezt aztán megcáfolták és kiderült, hogy csak azoknak kell vizsgázni akik új ipart akarnak váltani. A régiek megmaradtak eddigi jogaikban. Ez mindenesetre enyhíti a kérdés súlyosságát. Mert hiszen az ifjuságnak valóban tudni kell már az állam nyelvét. Mi mégis félünk a törvény interpretálásától. Mert hiszen egy bizottság fog ott ülni s vajjon ha egyes bizottsági tagok jó vagy rosszindulatára lesz bízva egy ilyen nagyfontosságú döntés, vajjon mindenkor a pártatlanság jegyében fognak-e dönteni? — Nem lehet tudni, de viszont nincs jogunk eleve feltételezni, hogy rosszindulat vezet majd őket, ha egy zsidó kerül majd a vizsgálók közé.

Kétségtelen, hogy a törvény sok szigorítást tartalmaz az eddigi gyakorlattal szemben és bizonyos mértékben retrográd szellemet a szabad kereskedelmet és ipart hirdetőkkel szemben. De még nincsen meg a törvény végrehajtási utasítása. Hinnünk és

biznünk kell abban, hogy ezeken az újabb akadályokon is a zsidó szorgalom, a zsidó tehetség át fog tudni hajtani, mert mi már tulong tud edzettek vagyunk az életnek nevezett akadályverseny minden megpróbáltatásával szemben. Mindenesetre az első híradások sokkalta riasztóbbak voltak. — Ma már a szakkörök nyugodtabban itélik meg a helyzetet és reméljük, hogy az ország zsidó kereskedői és iparosai továbbra is minden tehetségükkel és szorgalmukkal szolgálni fogják az ország közgazdaságát, továbbra is azzal az elánnal, — amelyet annyira irigyelnek tőlünk. Miközben természetesen a maguk javát is szolgálják és megkeresik vele tisztességesen mindennapi kenyerüket is.

— Egy német emigráns a Reichsbahn-t kártérítésért perli. New-York. Rövidesen ítélet fog hangzani abban a perben, amelyet a német Schenker & Co egyik igazgatója indított a német birodalmi vasut ellen körülbelül 400.000 márka kártérítés erejéig. — Marcel Holzer volt igazgató azért perli a német birodalmi vasutat, mert a jelenlegi rezsim nem akart respektálni egy régebbi megállapodást mert Holzer nem árja származását. A bíróság az első tárgyaláson helyt adott a felperes abbeli kérelmének, hogy foglaljon le követelése erejéig amerikai német vagyont.

Stary Smokovec

Magas Tátra

Ófátra-Füred

Orth. Koscher

SCHREIBER PENSIO

Elsőrendű ház, elő és utószezonban szolid árak. Depandans Erika villa, nyugodt csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva bővebb felvilágosítást készséggel küld

Elő és utószezonban

banketteket és esküvőket vállalunk!

Schreiber Mór Pensio

Stary Smokovec CSR

Telefon: 43.

== HIREK ==

„Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Ijjar 23. Május 15

Szombat: Ijjar 24. Május 16.

פרק 5.

Heti szidra: בַּר בַּחֲוֹרֵי

Heti hattóra: ה' עֵי וּמְעֵי

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7:40

gyertyagyújtás 7:50

Istentisztelet kezdete 8:00,

Szombat befejezése 8:55.

Ros Chodes bencsolás.

Péntek május 22-én Ros Chodes.

Gam zu letová...

Ki ne ismerné Nahumnak, a régi tanai tanak ezt a közmondássá vált szólását: gam zu letová... minden jóra vezet... Nachum rendkívüli jámborságáról volt ismeretes és amit a mai nyelvezetten talán úgy mondanánk, hogy jó arcot vágni, a keserű játékhoz (gute Miene zum bösen Spiel) azt ó, az égi kegyelembe való örök megnyugvással és végtelen fatalizmussal olyképpen formulázott meg, hogy: gam zu letová....

Igy történhetett, hogy a legenda szerint, amikor megbízták egy ízben, hogy aján dékokkal aranykincsekkel megrakottan Rómát megtisztelje, az uton észrevétlenül rablók kicserélték a drága kincset s közönséges földdel helyettesítették. — Amikor Cézár előtt felnyitották a ládákat, a legnagyobb megdöbbenésre egyszerű fekete föld került eléjük. A császár haragja fellobbant és halált mondott fejére. Ekkor mondta azt Nachum a tanaita: ez a föld az, amellyel a bibliai időkben Ábrahám idejében, akinek nem volt semmi fegyvere, támadott ellenségeire. Csoda történt, ekkor, hogy a föld kemény golyókká vált és legyőzte ellenségeit. Ez a föld onnan való és valóban, amikor kipróbálták bebizonyult amit mondtott. Így lett ez is gam zu letová...

Gam zu letová: mondhatjuk a jaffai 20 zsidó mártír halála után. A kishittiek a két kedők megint arról beszéltek már hogy ime Palesztina a zsidók halálvölgyévé válhat, mert arab rablók leszurják a zsidókat. És a szentelt föld újra csodat művelt mint egykor Cézár előtt. Azt hitték, hogy egyszerű humusz az, de a kétségbeesés órájában: ágyugolyóbsnál is hatásosabbnak bizonyult.

Ime: a modern csoda. A jaffai véres események után Thomas gyarmatügyi miniszter az angol alsóházban kijelentette, hogy szó sem lehet a zsidó bevándorlás meg akadályozásáról, mert nem hagyja magát a brit-kormány megfélemlíteni a pánera szélsőségek agitációjától.

Gam zu letová... amit nem sikerült elérni sok memorandummal, már megvalósult részben: Tel-Avivba került a jaffai törvényes.

Gam zu letová... az arab Jaffa kikötője bojkott alá került és Tel-Avivban lesz ezentúl Délpalesztina kikötője.

Gam zu letová: a bevándorlás egy pillanatra sem lankadt, márciusban újabb 4000 bevándorló érkezett a Szentföldre és egyetlen ember sem rettent vissza; amiért a sötét arab sikátorokban törrel és hosszú késekkel támadtak ártatlan zsidó munkásemberekre....

Gam zu letová: minden jóra vezet. — Azt hittük, hogy szimpla föld az, ami a zsidóság kincsesládájában rejtőzik és kiderült, hogy ágyugolyók, amelyek láthatatlan török meg ellenségeink támadó erejét.

Lo bekoach, ve lo bechajil, ki im be-
rúchi... nem erővel és nem hadsereggel,
hanem a Szellemmel győzünk....

Előfizetőink és olvasóink figyelmébe!
A seboth ünnepre való tekintettel lapunk gazdag tartalommal és nagyobb terjedelemben 22-ike helyett, 25-én hétfőn jelenik meg

— A londoni városi tanács nem küld delegátusokat Németországba. London. A londoni városi tanács amelyet meghívtak, hogy a városi kormányzatok nemzetközi kongresszusán, amelyet ez év júniusában fognak tartani Münchenben és Berlinben, elhatározta, hogy ezen a gyűlésen nem vesz részt és nem küld delegátusokat. — A meg hívás elutasítását főleg azzal indokolják, hogy nem értenek egyet, azzal a fékevesztett antiszemita harccal, amelyet a németek folytatnak a zsidók ellen.

— HÁZASSÁG. — KatzPinkász az ardui főrabbi fia május 10-én Lag Beomerkor tartotta esküvőjét Csapon (Csehszlovákia) Lebovits Nechamával, a csapi főrabbi leányával (M. k. é. h.)

Kabát-, komplé- és ruha divatszövegetek nagy választékban talál a hölgyközönség Kertész Sándor női-divatruházában, Piafa Regina Maria 1. Elismeri olcsó szolid szabott árak.

— A Jewish Agency részvétét fejezte ki Fuad király elhunytá alkalmából. I. Fuad király elhunytá alkalmából a Népszövetség mellett működő képviselője a Jewish Agencynek, dr. Nahum Goldmann részvétét fejezte ki a svájci egyiptomi követnek. — Dr. Nahum Goldmann a Jewish Agency részvétét tolmácsolta és a világ egész zsidóságát.

— Saját gyártmányu cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

gyorsan és biztosan hat
RHEUMA / KÖSZVÉNY
ISIASZ, GRIPPA, IDEG- ÉS FEJFÁJÁS
és minden más hűléses megbetegedésnél
Idült esetekben is meglepő eredmények!
A Togal kiküszöböli a szervezetből
a káros bomlási termékeket.
Csinájon egy komoly Togal-kurát.
Gyógyszertárakban és Drogeriákban.

A Joint munkaterve. — New-York A Jewish Distribution Committee nyilatkozatot adott ki, amelyben körvonalazta azokat a költségvetéseket, amelyeket 1936 évre magára vállalt. Biro-Bidsanra vonatkozólag kijelentette, hogy a terveket erre vonatkozólag gondosan tanulmányozták: de nem tervezik, hogy összegeket juttassanak erre a célra. Palesztinára vonatkozólag közlik, hogy az egyetem céljaira és a Hadossának adni fognak. A német zsidók támogatására nagyobb összeget preliminarlnak, amelyet főképen egy bocsájtának rendelkezésre, — hogy a német ifjuság átrétegeződését finanszírozzák és a transzport költségeit, azoknak, akik kivándorolnak.

— Siesta szanatórium Budaapest I. Ráth György utca 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legtökéletesebben felszerelt gyógyintézete. Bel és ideg gyógyászat, sebészet, szülészeti, nőgyógyászat, urológia stb. Röntgen. Kémia és mikroszkopiai laboratórium. Electrocardiograph (szívvizsgáló) Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék Enterocleaner (Bélfürdő.) Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögöles park! Olcsó árak!

Miért mosolygott Mona Liza?

Mert tökéletes egészségnek örvendett ami beragyogta egész arcát és évszázadokorát halhatatlanná vált híres mosolyával. A nő szervezete egy roppant érzékeny gépezet, az ovarialis mirigyek hiányos működése sorozatosan vonja maga után az egészségre káros zavarokat: fejfájást, hányásokat, ideges hevüléseket, hogy a menstruáció vagy klimakterium (változó évek) időszaka a nő számára elviselhetetlen kálváriát jelent.

Amióta Amerikában a „Menoklin” új gyógyszerkészítményt felfedezték, azóta úgy szólván végetértek a nők szenvedései. Mert a „Menoklin” megszünteti mindazokat a morbid jelenségeket, amelyek a nő kritikus korában feltűnnek s teljesen megszünteti az összes kínzó fájdalmakat, miáltal a nő újból visszanyerheti lelki nyugalmát és egészségét

A gyógyszer kapható: Császár E. gyógyszertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre 125 lej utánvétellel küldjük.

— A bécsi zsidó ifjuság közül 8000 látogatja a hitközség ifjúsági istentiszteleteit és 4000 tanul héberül. — Bécs. A zsidó hitközség iskolaigazgatósága közleményt adott ki, melyben hangsúlyozza, hogy a zsidó ifjuság rejudaizálására irányuló törekvései eredményre vezettek. A hitközség 18 zsinagógájában hetenkint rendezett ifjúsági istentiszteleteken, mintegy 8000 iskolágyermek vesz részt. 53 tóraiskola gondoskodik az iskolai zsidó oktatás kiegészítéséről. — Ebben az oktatásban első elemítől a nyolcadik gimnáziumig vesznek részt a zsidó tanulók. — A tananyag a következő: modern héber, liturgia, Mózes öt könyve, Misna és Talmud. Külön helyet foglalnak el a programban a minden év peszachján rendezett gyermek-széderek. A hitközség népoktatási jelentése pontos katasztert közöl az összes ifjúsági szervezetekről is, melyek nek törekvéseit támogatja a hitközség. — Az ifjuság zsidó szellemi orientálódására nagy hatással vannak az Oneg-Sabbat-rendezvények. — A napokban zajlott le a bécsi Hisztadrut Ivrit „héber napja”. A konferencián a hitközség elnöksége is képviseltette magát dr. David Rothblum a szövetség elnöke beszámolt a héber világmozgalom fejlődéséről és a bécsi héber kulturmunkáról. — M. Ungarfeld rámutatott arra, hogy Bécsben tizezrével élnek zsidók, akik héberül értenek és több ezer azoknak a száma, akik folyékonyan beszélnek már a nyelvet. 4000 ifju tanul héberül. A rabbiszemináriumban és tanítóképzésben túlnyomó részben héberül folyik a tanítás.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinánd 116. Telefon 142.

— Spanyol és portugál nyelv a német országai zsidó iskolák tantervében. A német országai zsidó iskolák tantervébe felvették a spanyol és portugál nyelvek tanítását, — hogy a gyermekek, akiknek szülei Spanyolországba vagy Délamerikába vándorolnak már tudják beszélni az ország nyelvét. — Felvették továbbá az amerikai latin országok földrajzát és közgazdaságát is. Angol és héber már az eddigi tantervben is szerepelt.

Nedves esős évszakban szedik áldozataikat a járányos betegségek

Használja rendszeresen a kellemesen illatosított **SEN LASLO** (Szt. László)

fertőtlenítő toalett-szappant, **megvédi fertőzések** ellen

Vigyázzon nehogy utánafojtsa a kizsoltgálják!

— Egy francia zsidó földrajzi matematikus kitiűtetése. A francia kormány a becsületrend parancsnoki rangját adta. — Paul Helbronner földrajzi matematikusnak aki a francia alpok részletes geometrikus leírását tizenkét kötetben megírta. Katedrát nem vállalt, hanem az egész életét kutatásainak szentelte a hegyek hótakarója és az ég között. Igen nagy szolgálatokat tett a francia hadseregnek, amit Pétain és Franquet d'Espérey tábornokok elismertek. A pápa, aki régebben alpinizmussal foglalkozott, meghívta őt magához és magánkihallgatáson sokáig beszélgetett vele zsidó dolgokról is, hiszen a héber irodalom professzora is volt és félszázadon keresztül vett órákat a milánói főrabbitól Mussolini is fogadta a zsidó tudóst. De legmelegebb vonalmat érzett iránta Albert belga király, a hegyek vértanúja. Erzsébet belga királyné is igen szívélyes kapcsolatot tartott vele és Albert király halála után 100 szavas sűrűnyben köszönte meg a zsidó tudós részvét nyilatkozatát és az elhunyt király „igaz barátjának” nevezte őt.

Wertheimer Miksa halála. — A cluji zsidóság osztatlan részvéte mellett temették el a múlt hét folyamán Wertheimer Miksa cluji szeszgyárost, a Chewra Kadischa diszelnökét és a zsidó közélet egyik kimagasló alakját. Az elhunyt nevéhez igen sok zsidó jóléti intézmény megalapítása és támogatása fűződik. A múlt század vége óta állandó aktív részt vett a cluji zsidó közéletben és mindenütt példaadó tevékenységet fejtett ki. A cluji szentegylet halála alkalmával gyász ülést tartott és egyhangulag elhatározták, hogy diszír helyet jelölnek ki az elhunyt elnökük számára. A végtiszteségen a város nemzsidó társadalmá is nagyszámban képviselve volt. — Glasner Akiba főrabbi meghatott szavakkal bucsuzott el az elhunytól. — Az orth. Chewra Kadischa nevében László Gyula elnök mondott bucsubeszédet, méltatva Wertheimer Miksa áldásdus tevékenységét. Bíró Andor, az orthodox zsidó hitközség nevében bucsuzott, míg dr. Klein Miksa a jótékony intézetek nevében mondott utolsó istenhozzádot az elhunytak.

— **Deutsch Pál orth. kósher bodega Baia-Mare.**

— **Luxemburgban nem vezeték be a vágási tilalmat.** Luxemburg az itteni mezőgazdasági kamara elégedetlenségének adott kifejezést, amiért Beck miniszterelnök kijelentette, hogy nem találja szükségesnek a vágási tilalom bevezetését, mert Luxemburgban uralkodó vallási tolerancia nem engedné meg, hogy a tilalmat bevezessék. — Egyidejűleg a mezőgazdasági kamara az állatvédő ligához fordult és kérte hogy támogassák őket, a vágási tilalom elérése érdekében indított mozgalomban. Az állatvédelmi ligája kijelentette, hogy ezt a lépést nem tartja szükségesnek az állatvédelem szempontjából. — Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a francia államtanács érvénytelennek jelentette ki a Valenciennes ipari város ama rendelkezését amelyet még 1930-ban adtak ki a helyi hatóságok, a vágással kapcsolatban, amelyben megtiltották a rituális vágást. — A francia államtanács ezt nem engedélyezi, a helyi rendelkezést érvénytelené tette.

Ez a reklám!

Egy fényképezőgép 225 lei

6x9 és 4 1/4 x 6 cm. azaz kettős képméretre.

Garantált minőség!

Egy tekercs papírfilm 8 felvételes kidolgozással és 8 képpel együtt csak 45 lei

Oradea Str. Episcopul Ciorogariu Nr.: 1
Használja ki ezen rövid ideig tartó reklámarusítást.

Halálozás. Az Oradeáról elszármazott Adler József néhány hónapi betegeskedés után Bucurestiben elhunyt. A megboldogult Timisoarán élt hosszabb ideig, ahol a József városi orth. hitközség felvirágoztatása érdekében eredményesen munkálkodott, majd Bucurestibe telepedett le, ahol tovább folytatta az erdélyi hitközségben áldásos munkásságát. Adler József közismerten vallásos volt, akinek halála mélyen megdöbbentette mindazokat akik ismerték és becsülték cserék egyéniségét. — Temetése Bucurestiben ment végbe, amelyen rendkívül sokan jelen tek meg és általános részvét nyilvánult meg.

— **Miből élnek a zsidó írók Lengyelországban?** A zsidó írók vilnai egyesülete körkérdezt intezett a lengyel zsidó írókhoz újságírókhoz, amelynek tárgya az írók kereseti viszonyai voltak. — 58 író kérdezetek meg, akik közül 52 válaszolt. — 18-an közülük kizárólag irodalmi tevékenységből élnek, hárman keresetük négyötödét szerzik írás útján, négyen jövedelmük felét, ketten jövedelmük kétötödét és végül 18-an semmit sem keresnek irodalmi működésükkel. A legkisebb havi jövedelem ezen a téren 25 zloty, a legtöbb 500 zloty. (Ez az 500 zloty leire átszámítva sem több mint 10.000 lei). Ezt az utóbbi összeget is azok kapják, akik amerikai lapok lengyelországi tudósítói.

— **Németország keservesen megfizeti, amit a zsidókkal tesz...** London. A „Sunday Express”-ben mely milliós példányszáma val egyik vezető organuma a szigetországnak, Viscount Castlerosse cikket írt a német zsidókérdésről. Azt írja, hogy nemrégiben beszélt számos Németországból került zsidóval, akiket elkergettek hazájukból.

— Ha vele úgy bántak volna, ahogy a németek bánnak a zsidókkal, akkor szívében rettentő és keserű gyűlölet ébredne, amelynek lángja oly magasra csapna, hogy minden gondolatát a bosszu érzése töltené el. És mégis ő azt a tapasztalatot szerezte, — hogy az elkergetett zsidók szívében nincsen gyűlölet a németekkel szemben. A németek nem is tudják megérteni egy átlag angol érzéseit, amelyet a zsidóüldözésekkel szemben érez, mert az angoloknak vérebe ment át a szabadság felfogása. Szégyenértett pirja önti el arcát, — írja az angol viscount, amikor arra gondol, hogy a kis zsidó népet egy hatalmas nemzet annyira meg alázta, mintha ucca pora lenne. Azt hiszi, hogy a németek keservesen megfizetnek — majd azért, amiért a zsidókkal ily komiszul bánnak. — Ha egy nép azt hiszi, hogy büntetlenül bánhat így emberekkel, egy nap arra ébred, hogy az egész világ összefog majd ellene, hogy szintén megalázza. Érdekes, hogy a lap, amelyben ez a cikk megjelent sok esetben szimpatizáns hangot használt Németországgal szemben.

Egy hónapi — fogház — a munkácsi főrabbi dobott záptojásért. Másfél évvel ezelőtt szukosz ünnepén nagy botrány történt a munkácsi nagytemplomban. Amikor a Tórárt kivették egy Rósenberg Zoltán nevű kereskedelmi alkalmazott záptojást dobott Spira főrabbi. A tanuk vallomása alapján a bíróság egy hónapi fogházra ítélte a tettest. A vádolt tagadta a rárótt bűncselekményt és ezért a kassai felebbezési bíróság elé került az ügy, amely azonban jóváhagyta az alsóbb bíróság ítéletét és ezzel az egy havi fogház jogerőssé vált, amelyet le kell üljön a merénylő.

Az angol birodalom volt frontkatonái egységbe tömörültek. London. A főváros és számos más város zsidó frontkatonái most egységes és közös szervezetet létesítettek. — „Volt zsidó frontkatonák angol birodalmi szövetsége” címen és azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy egységbe tömörítik, úgy angliai, mint a brit dominiumok, — valamint mandatarus országok zsidó frontkatonáit. A szervezet élén állanak: Lord Melchett, Levey J. ezredes és Goldrich ezredes.

Epilepsziában szenvedők

Minden betegsége meg kell végre is a gyógyszerrel találni. — Az Ön szenvedésének gyógymódja a „Donhide” szerben valósul meg, amely Önnek lehetővé teszi, hogy újból felvehesse régebbi foglalkozását, anélkül hogy a rohamok állandó megismétlésétől kellene félnie.

Ha a „Donhide” amerikai kezelési módszer alkalmazza, úgy aktivitása folytán újból hasznos tagja lesz az emberi társadalomnak és egyidejűleg visszanyeri fizikai és erkölcsi képességében való hitét, életkedvét, míg az élet, amely Önnek eddig elviselhetetlennek tűnt, imét örömmel tölti el. A pesszimizmus és erkölcsi levertség helyébe optimizmus és az élet szeretete lép.

„Donhide” kapható a vezérképviselőnél, Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124, Vidékre 200 lej utánvétellel küldjük.

Halálozás. A sighetzi zsidóságot súlyos gyász érte, Szmuk Juliane szül. Salamon Fáni elhunytával. — A megboldogult mintaképe volt a vallásos szentéletű nagyasszonyoknak, adakozása karitatív tevékenysége miatt a városban és a környéken nagy tisztelet vette körül. — Temetése szokatlanul nagy részvét mellett ment végbe. Férjével 60 évig élt boldog házasságot. — Koporsójánál dr. Danzig főrabbi tartott könnyekig megható gyászbeszédet. — A megboldogult nagyasszonyt Szmuk Márton nyersbőrkereskedő, Schöngut Hugó gőz-sütőde tulajdonos, Szmuk Dávid budapesti bőrkereskedő Szmuk Lajos és Klarmann Ignátz oradeai Vajda Henrick satumarei kereskedők, valamint igen kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

— **Hitler 32 millió dollárt költött az amerikai antiszemita propagandára.** Az amerikai kongresszus tagja, Samuel Dickstein Atlantic Cityben egy népgyűlésen nagy beszédet tartott a náci újabb amerikai propagandájáról. — A nyomozás során kiderült, hogy a Hitler-kormány eddig hozzávetőleg 32 millió dollárt költött antiszemita propagandára az Egyesült Államokban. — New-York egyik népgyűlésén W. M. Green tartott nagy beszédet a hitlerizmus ellen. — A gyűlés végén a három nagy amerikai vallás nevében imát mondtak a németországi üldözöttekért. Ugyanitt felolvasták Albert Einstein felhívását az amerikai intellektuelekhez.

— **A zsidó diákság helyzete a genfi értekezleten.** Genf. — A Népszövetség égisze alatt működő nemzetközi diákszervezet komitéja Genfben ülést tartott M. O. Halecky (Varsó) professzor elnökletével. A szervezethez tartozó zsidó diák világszervezetet Perlzweig (London) és P. G. Druiff képviselték. A tárgyalások alatt Perlzweig felhívta a világszervezet komitéjának figyelmét arra, a kelet európai országokban a zsidó diákság helyzete sok kívánnivalót hagy maga után. Bejelentette, hogy a keleteurópai egyetemek zsidó polgárai tervbe vették, egy zsidó diák világsegélyző megalakítását. — Halecky professzor varsói egyetemi tanár biztosította válaszában Perlzweigot, hogy a lengyel hivatalos körök örömmel fogják üdvözölni egy zsidó diákság helyzetét javító segélyző megalakítását. Ugyancsak Perlzweig javasolta, hogy a legközelebbi nemzetközi diákszövetségi világkonferenciát Jeruzsálemben tartsák meg. Ez a kezdeményezés tetszést aratott a jelenlevők között.

A nőies vonalak térhódítása

módosította, eliensúlyozta a soványodásra való törekvést, ami sok idegrendszeri és egészséges szervezetet tett már tönkre. Az új divat megengedi a nő természetes adottságának arányos kidomborítását. Nagy művészet a fűzőkészítésben az igények, izlés és termet számára megválasztani azt az anyagot, mely a divat határain belül egyénileg is jól áll és a termetet modern formájává teszi. E téren elismerten nagy szakértő Kováts Sándorné fűző specialista (Nilsesz-telep.)

A lengyel zsidóság életéből

Varsó. A palesztinai események nagy visszhangra találtak a lengyelországi zsidóság körében. A lengyel zsidóság számtalan családi és gazdasági kapcsolatban van a palesztinai zsidósággal, úgy hogy már ezért is érthető, hogy rendkívüli érdeklődést váltott ki a jaffai zavargás. A hatás azonban nem volt más, mint higgadt tudomásulvétel. Ezzel szemben nagy meglepetést kellett az április 27-én életbelépett deviza zárlat, amely a Palesztina felé irányuló tőkeáramlásra rossz hatással van. Ez a rendelkezés a zsidó és nem zsidó lakosság körében bizonyos nyugtalanságot keltett. Nagy a bizonytalanság és a bizalmatlanság. A kormány még nem rendezte a tőkés kivándorlás kérdését Palesztinát illetően. Remélik, hogy a Palesztina emigrációnak nem lesz továbbra sem akadálya. Kétségtelen, hogy az új devizarendelkezés erősen érinti a zsidóságot, akik nagyrészt a gazdasági élet különböző pontjain élénk szerepet játszanak.

A május 1-jei munkásünnep előtt aggódtak azért, hogy a munkásság és nacionalisták közötti esetleges összehúzó eseten zsidó áldozatok lehetnek. Voltak is a nemzeti demokraták részéről provokációk, de kisebb varsói és lodzi tüntetéseken kívül nem volt sehol nagyobb összetűzés. A rendőrség betiltotta a munkásság gyűléseit Varsóban, de az ország többi részeiben békés manifesztációk voltak az antiszemitizmus ellen.

A legújabb érkezett hírek szerint a deviza ellenőrző hivatal, amely megkezdte működését, elég liberálisan kezeli a külföldi valuták ki és beutalását. Adott már engedélyt olyan zsidó kivándorlóknak, akik Dél-Amerikába mennek.

A devizahivatal ülésén szóba kerültek a palesztinai tőkésbevándorlás problémái is. Még nem került nyilvánosságra a devizahivatal döntése, de a kiszivárgott hírek szerint kedvező lesz. Annál jelentősebb ez, mert tulajdonképpen a szigorú devizaellenőrzés célja az, hogy a tőkék ne menjenek ki az országhál.

Varsó melletti Otwockban egy lakóházat felgyújtottak a nemzeti demokraták, amelyben 12 zsidó család lakott. A ház teljesen leégett, a zsidó családok hajlék nélkül állanak. Minden vagyonuk odaveszett. Tizenkét embert őrizetbe vettek, akiket a gyújtogatással gyanúsítanak. Az otwocki városi tanács felhívást bocsájtott ki, amelyben arra szólítja fel a zsidó és nem zsidó lakosságot, hogy legyenek segítségükre a tettesek kézrekerítésénél.

A varsói technikai főiskolán verekedések voltak zsidó és nemzeti demokrata diákok között, amely verekedésnek számos sebesültje volt mindkét részen. A nemzeti demokrata diákok megrohanták a zsidó diákok otthon helyiségét és annak berendezését teljesen összerombolták.

— Meghalt a legöregebb zsidó nő Szlovákiában. Mijava községben hosszú éveken át teljes visszavonultságban Frankl-né asszony, aki most meghalt 106 éves korában. Most sem végegyengülésben halt meg, hanem egy szerencsétlenség következtében. — Mindenkor ismert volt jó kedélyéről és valóságosságáról.

Ime EGY DISZTINGVÁLT URIEMBER

A jó ruha mindig bizonyos tekintélyt kölcsönöz. Ehhez azonban nincs szükség okvetlenül új ruhára, hanem tisztára. Ugyanez az eset a cipőnél is.

A tiszta cipő az előkelőség atmoszféráját teremti meg. Beléphet valaki piszkos cipőkkel egy irodába, vagy egy lakásba? Nem! Hogy ettől a kellemetlenségtől meg legyen óva, csak egészen csekély, de állandó munkára van szükség: tisztítsa minden féle színű cipőit olyan krémmel, amely a „GLADYS” minőségi márkát viseli.

Ennek a vegyületnek, haznál-
labban gazdasági krémnek minden
dobozán a nevünk.

GLADYS

A GLADYS-krémmel való
mindennapi kezelés a cipő-
nek friz és eleganciát
költönöz.

A francia kamara 616 képviselője közül — 13 zsidó

Páris. A francia kamarai választásokkal kapcsolatban megállapítható, hogy az antiszemita jelszavaknak semmiféle jelentősége nem volt a választásoknál. Algirban voltak ugyan antiszemita jelszavakkal operáló pártok, ezzel szemben Franciaországban szó sem esett a választási harcok idején a zsidó kérdésről. A párisi IV. kerületben lefolyt választás legjellemzőbb arra, hogy mennyire csak a jelöltek pártpolitikai beállítottsága volt a döntő. Itt nagyobb számban laknak zsidók és ezért a jobboldali pártok, az asszimilás „Union des Israélites Patriotes” jelöltjét, Bloch-ot támogatták. A szocialisták is zsidó jelöltet állítottak, viszont győzni, egy nem zsidó baloldali radikális győzött — mert ez felelt meg legjobban a lakosság politikai érzelmeinek.

A választás első meneténél bekerültek a jobboldali Georg Mandel és Leon Blum

miniszterelnök-jelölt, akik legmarkánsabb képviselői világfelfogásuknak. Kiestek a választás folyamán: Jaques Stern gyarmatügyi miniszter, aki egy középpártnak volt jelöltje és nem választották meg többé Henry Torrét, a világhírű zsidó ügyvédet. L. Dreyfus, a híres nagyiparos nem is jelöltette magát. Viszont megválasztották Le Havre polgármesterét Léon Mayer-t, valamint a kamara egyik legfiatalabb tagját Mendés France-t és Lévy Aphandéry-t. Bekerült a parlamentbe a baloldal győzelmétől néhány nem ismert zsidó egyéniség is. Léone Bernheim, aki Reinsban szocialista jelölt volt, megbukott a jobboldali jelölttel szemben.

A 616 kamarai képviselő közül a legújabb hírek szerint tizenhárom a zsidó, így számbelileg valóban nem lehet zsidó túltengésről beszélni, mert összesen 2 százalék a zsidó képviselők száma.

Az egyetlen magyarországi származású Nobel-díjas zsidó tudós halálára

Néhány héttel ezelőtt elhunyt Stockholmban az upsalai egyetem Nobel-díjas tudósa, dr. Bárány Róbert. Életrajzi adatainak egyszerű felsorolása is egy nagy életnek dokumentuma, egy kiváló zsidó tudósnak dicsőséges és emellett tragikus életfolyása. Bárány Róbert dr. az egyedüli magyarorszármazású zsidó tudós, aki Nobel-díjat kapott. Erre azonban sem a magyar zsidóság nem hozsannázik, sem pedig a bécsi egyetem, amely elindítója volt ennek a nagy pályafutásnak. A bécsi egyetem különben már régóta nehezelt a kiváló tudósra és amikor hadifogságban megkapta a Nobel-díjat, ha zaérkezte után sem akart adni neki tanszéket, hanem kénytelen volt elmenni az északi ország egyetemére tanárnak. Nemrégiben a világ valamennyi híres fül-speciálistái üdvözölték egy fül-labirintus-tudomány gyakorlati klinikájának megalapítása alkalmával. Ezt az üdvözlést aláírták Lénárt budapesti, Holmgren stockholmi, Nager zürichi, Precechtel prágai, Leegen oslói, Meurman helsinki és Schmigelov kopenhági professzorok. De Neuman és a többi bécsiek kimaradtak belőle. Ez a gyűlölködés még 1916-ból datálódik, de még jobban kiélesedett 1921-ben, amikor a bécsi egyetem tanácsa határozattal: „megtiltotta Bárány dr.-nak, hogy magát a kalorikus nystagmus felfedezőjének nevezze.” Nem tudhatjuk mi rejlett

e mögött, de kétségtelen, hogy sem életében, sem halálakor, sőt még halála után sem ismerte el Bárány dr-t a bécsi egyetem. De hallgatnak róla a budapesti tudományos körök is, mert talán rosszul esik nekik, hogy ő az egyetlen ember, aki szülei révén Magyarországról származik és elnyerte a Nobel-díjat. Ez azonban semmit sem von le Bárány dr. érdemeiből és emléket kegyelettel őrzi meg a világ.

A TUDÓS TEMETÉSE

A külföldi lapok megkapó módon írják le Bárány dr. temetését, amely Stockholmban folyt le. A temetésen az összes svéd tudományos körök résztvettek. A temető szer tartási termében ravatalozták fel a koporsót, amely mellett a stockholmi és upsalai egyetem egy-egy diákja, gyászfatyóval bevont lobogóval tartott díszőrséget. A temetés Schubert innepi indulójával kezdődött, majd Leo Rosenbluth főkantor elénekelt az „El molé rachmim”-ot. A gyászbeszédet dr. Mark Ehrenpreis svéd országos főrabbi mondta, aki méltatta dr. Bárány nagy tudományos érdemét. Kutató lélek volt — mondotta a főrabbi — a tudományban, az életben és írásában egyaránt. Rosenbluth főkantor halotti imája után a Csajkovsky „Adagio pathétique”-jének hangja mellett hantolták el.

PALESZTINA

VOLT-E SZEREPE AZ OLASZOKNAK A PALESZTINAI ESEMÉNYEK ELŐIDÉZÉSÉBEN? Az angol sajtóban sokat foglalkoztak avval a kérdéssel, vajjon volt-e szerepe Olaszországnak a palesztinai események előidézésében. A „Grand Britain and the East” angol folyóirat azt írja, hogy semmi alapja e híreszteléseknek nincsen. — Lehet, hogy vannak országok Keleten, ahol egy kis mesterséges nyugtalanság keltése érdeke az olaszoknak, azonban Palesztinában elég zavaros a helyzet ahhoz, hogy ne kelljen az olaszoknak még jobban elmérgesíteni. Viszont a „Scotsman” című lap emlékezteti arra olvasóit, hogy az utóbbi időben milyen szívesen fogadja Mussolini a revizionistákat és Jabotinskyvel is több ízben tárgyalt.

TEL-AVIV EZER HÁZAT ÉPÍT A JAFFAI MENEKÜLTEKNEK. — TEL-AVIV város tanácsa gyűlést tartott Miss Henrietta Szold, Elieser Kaplan és a Jewish Agency és Waad Leumi képviselőjének jelenlétében, amelyen elhatározták, hogy ezer ház építését kezdik meg azoknak a zsidóknak elhelyezésére, akik Jaffából menekültek el. Elhatározták, hogy e célra 200.000 font aia pot gyűjtenek.

40 EZER NÉMETORSZÁGI BEVÁNDORLÓ PALESZTINÁBAN. Az United Palestine Appeal kimutatást közöl az utolsó három esztendő során Palesztinába bevándorolt zsidók számáról. A statisztikát a németországi zsidók telepítésének központi irodája és Dr. Werner, a Jewish Agency ekzekutívének tagjai bocsájtotta az UPA rendelkezésére. Ez az első hivatalos statisztika a németországi bevándorlásról. — Eszerint 1933 januárjától 1935 decemberéig Németországból 36 ezer 372 zsidó vándorolt ki Palesztinába. — Ez a szám hetven százaléka azoknak a zsidóknak, akik Németországból tengerentúli országokba vándoroltak ki. — Közülük 24.499 állandó jelleggel, 11.873 pedig mint turista telepedett le Palesztinában. Az állandó telepéseknek 42 százaléka férfi, 36 százaléka nő és 22 százaléka gyermek. — Ezek 29,4 százaléka életkora 21 és 30, 20,2 százaléka 31 és 40, 17,3 százaléka 10 és 20, 12,2 százaléka 1 és 9, 9,4 százaléka 41 és 50 és 6 százaléka 51 és 60 év között mozog. Csak 3,1 százaléka ezeknek a bevándorlóknak 61 éven felüli. Ugyanezen idő alatt összesen 134.540 zsidó vándorolt más országokból Palesztinába.

BEFEJEZŐDÖTT A TEL-AVIVI ORVOSKONGRESSZUS. A zsidó orvosok világkongresszusa befejeződött. Dr. Olschwanger Párisból arról tartott előadást, hogy milyen a helyzete a világ különböző országaiban lakó zsidóknak. Dr. Wollman Varsóból referált a lengyelországi szervezett 3500 orvosról, akik 150 orvosi társaságban vannak beszerelve. — A záró ülés a héber egyetem szabadtéri színháztermében zajlott le, amelyen csaknem 2000 ember vett részt. Dr. Magnes elnökölt. Ekkor olvasták fel azt a rezolúciót is, amely követeli, hogy mielőbb nyílják meg a jeruzsálemi egyetemen az orvosi fakultás, hogy az ország megnyithassa kapuit az orvosképzésnek. Sajnálattal emlékeztek meg arról, hogy számos országban nehéz helyzetük van a zsidó orvosoknak és az orvosnövendékeknek. Usisckin beszélt ez után, aki felhívta az orvosok figyelmét arra, hogy ne csak a test, hanem a lélek gyógyítására is gondoljanak. A Hatikvah énekével végződött a kongresszus. Végül meg látogatták együttesen Leo. Pisker siremlékét.

Egy ideiglenes telekkönyvi hivatalt állítottak fel Tel-Avivban, mivel eddig Jaffába jártak a telekkönyvhöz de a legújabb események miatt, a zsidók nem hajlandók többet menni a jaffai telekkönyvhöz.

TÖBB MINT 100 MEZŐGAZDASÁGI TELEP KKL FÖLDÖN PALESZTINÁBAN A Zsidó Nemzeti Alap földjén Palesztinában ma több mint száz mezőgazdasági kolónia van, amelyeknek 6.203 egyéni gazdaságuk van a következő kategóriákból: 5.183 gazdaság 9-től 150 dunamig terjedő földterületen, 650 kiegészítő gazdaság (olyanok, amelyek az illető családnak nem nyújtottak teljes létfenntartást és a tulajdonosok ennek következtében más munkákkal is foglalkoznak) 2-től 7 dunamig terjedő földterületen. Továbbá KKL földön van: 44 munkás tábor 911 dunam föld területen, 6 munkásnők gazdasága (Judeában, Saronban és Emekben) 679 dunam földterületen, 7 tanu lófarm 280 dunam területen és 3 mezőgazdasági kísérleti állomás Rechovot, Ness Ciona és Gevatban 2.500 dunam földterületen. A KKL fenti mezőgazdasági földjein a lakosság száma 22.300 lelket tesz ki, a KKL városi földjén a 10.000-et meghaladja a népesedés. 1934. év végén a palesztinai összes zsidó kolóniákon a lakosság 64.000 lelket számlált, ezek között részben olyan egyének is, akik nem a mezőgazdasággal foglalkoznak. Látható hogy a KKL földjén az összes palesztinai vidéki lakosság egyharmada él. Ténylegesen a százalékalapja a zsidó vidéki lakosságnak KKL földön sokkal magasabb miután a többi zsidó kolóniákban az összlakosságnak csak 60 százaléka foglalkozik mezőgazdasággal, viszont a Nemzeti Alap kolónián összesen 90 százaléka a lakosnak mezőgazdaságot üz. Ez azt jelenti, hogy több mint a fele mezőgazdasággal foglalkozó zsidó lakosságnak KKL földön él.

SZORVÁNYOSAN MEGISMETLŐDNEK AZ INCIDENSEK. Hétfőn megkísérelték az arabok a héber egyetem mezőgazdasági intézetét felgyújtani, azonban a gyújtókat, mielőtt még szándékukat keresztülvitték volna, elfogták. — Ugyanakkor elvágták a jeruzsálem-telavivi telefonhuzalokat, azonban egy óra múlva a kormány munkásai helyreállították a vonalat. — A Herzlija melletti Risbon kolónia mellett néhány szénakazlat gyújtottak fel, Haifában pedig egy zsidókézen levő faraktárt. Jeruzsálemben egy tehenészet felgyújtását kísérelték meg, azonban sikertelenül. — A Tel-Mond erdőben 500 fát téptek ki az arab rendbontók. A magdieli narancs-ültetvényben is megkísérelték narancsfáknak a kitérését, azonban a kolónia zsidó őrei elverték és megfutamították a támadókat. A Mismar hameki Somar Hacair kibbucnak 500 dunamon termelt gabonája égett le. Az oltási munkálatokban résztvettek az arab vasúti munkások is. A gabona, amely a sinek mentén volt felhalmozva, a gépből kipattant szikrától gyulladt meg. A szóbanforgó vonat arab mozdonyvezetőjét őrizetbe vették, mert azzal gyanúsítják, hogy a tüzet szándékosan okozta.

A Waad Leumi az új grand-rabbi megválasztásának időpontját május 19-ére tűzte ki.

fürdő valóra váltja gyógyulás, üdülés és szórakozás utáni vágyakozását. Felvilágosítások, prospektus a Fürdőigazgatóság útján.

EGY MILLIO FONT ALAP A TÖRTÉNELMI JERUZSÁLEM KONZERVÁLÁSÁRA. — A „Daily Telegraph” nyilatkozatot közöl Dr. Khaldi jeruzsálemi főpolgármester től, aki kijelentette, hogy egy millió font összegyűjtésére volna szükség, hogy három vallás szent helyét, Jeruzsálemet, történelmi tradíciójának megfelelően konzerválják. A lap támogatja a tervet és a gyűjtés megkezdését szorgalmazza, tekintettel arra, hogy keresztények, zsidók és mohamedánok egyaránt hozzájárulnak majd az alaphoz. — Többek között azt is tervezik, hogy az Olajfák hegyét újra olajfákkal ültetik be.

Április havában 3086 bevándorló érkezett Haifán és Jaffán keresztül Palesztinába. A statisztika nem jelzi azok számát, akik szárazföldön közelítették meg az országot, sem azokat, akik mint turisták jutottak be.

A TYUKIMPORT ERŐS EMELKEDÉSE PALESZTINÁBAN. — Jeruzsálem. Az aprómarhák importja az utóbbi évben erősen emelkedett. Míg 1934 első negyedében alig félmillió aprójószágot importáltak 30 ezer font értékben, addig 1935-ben 1.200.000 tyukot importáltak 90.000 font értékben. A kiküldött bizottság megfelelő intézkedések megtételét javasolta, főleg azért, mert a nagy import folytán igen sok állatbetegséget hurcoltak be, ami nagy kárára van a belföldi termelőknek. Számos intézkedést tettek lehetőleg az import szabályozására.

A TEL-AVIVI EZÜST ÉS FÉMÁRUGYÁR MŰKÖDÉSE. Tel-Aviv 1932-ben Palestine Silver and Metal Works Ltd. ezüstárugyár létesült, amely most „Darom Tel-Aviv”-ba költözött át. A gyár jelenleg negyven munkást foglalkoztat. Az átköltözés után a munkások létszámát felemelik. A vállalkozásnak 10.000 font alaptőkéje van, amelyből 8000 font teljesen befizetett. A gyár ezüst és egyéb fémből készült evőeszközöket lámpákat, és finomművi fémtárgyakat készít, amelynek nagyrészét az országban helyezi el. Tulajdonosa egy németországi zsidó. A nyersanyagot részben Német- és Angolországból szerzi be.

EGY NÉMETORSZÁGI KIKERESZTELKEDETT HÁZASPÁR LETARTÓZTATÁSA. A tel-avivi rendőrség feltűnést keltő letartóztatást eszközölt. Letartóztattak egy Németországból származó kikeresztelkedett zsidó házaspárt, dr. Paul Zubakot és feleségét, akiket azzal vádolnak, hogy nemzeti szociálista propagandát üztek Palesztinában és a lakosság egyik rétegét a másik ellen uszították. A házkutatás során tel-avivi lakásukban Németországnak szánt bő levelezésre bukkantak, amelyben különböző feljegyzések voltak Németországból Palesztinába vándorolt zsidók tevékenységéről. — A letartóztatott házaspár a hatóságok előtt egy külföldi filmtársaság palesztinai képviselőjének mondotta magát. Eredetileg Nazerben laktak később Tel-Avivban költöztek át ahonnan összeköttetést tartottak fenn jaffai arabokkal, akiket igyekeztek a náciizmus számára megnyerni.

Több mint 10.000 főnyi közönség előtt ünnepelték május elsejét a palesztinai munkás tömegek. Az ünnepi szónok Bern Katzen sohn volt, aki a továbbépítés munkája mellett tört lándzsát. Az ünnepségen felszólalt Salom Asch is. Haifában 5000 főnyi tömeg előtt ünnepelték a május 1-ét. Itt jelen voltak az arab munkásság képviselői is, akiket Berl Locker felszólított arra, hogy szüntessék meg a sztrájkot, amely az országnak ár talmára van.

KÖZÉLET

Az oradeai templomegyesület 70 éves jubileuma

Az oradeai „Machziké Lomde-Tóra“ egyesület Lagbeomer napján ünnepelte fennállásának 70 éves jubileumát. A „Machziké-Lomde Tóra-egyesület az oradeai egyesületek egyik legrégebbje és legtekintélyesebb megnyilatkozása az oradeai Tórahü zsidóságnak. Az egyesület célja hét évtizeden keresztül nem volt más, minthogy a talmudi tudományokban buvárkodónak otthont nyújtson, azokat támogassa és a hit kimélyítésén munkálkoddjon. Este reggel minjanról gondoskodott és Tanháza volt állandóan azoknak, akiknek lelki szükséglet a Tóra tanulása. Az egyesület minden szombaton hitszónoklatokat tartat az arra hivatottakkal. Alapítása még Landesberg Áron a megboldogult kiváló oradeai főrabbi idejére esik, aki a kezdet kezdetén lelkesen mellállott az egyesületnek. — Később a bold. emlékezetű Fuchs Mór főrabbi z. c. l. erősítette meg, végül fiának, a nemrég elhunyt kiváló, bold. emlékezetű — Fuchs Benjaminsz z. c. l. is egyik szeretett s dédelgetett intézménye volt, ahol évről-évre megjelent közgyűlésein és buzdító szavakkal igyekezett a 70 évvel ezelőtt meggyújtott fáklyát tovább élesíteni. — Az első egyesületi rabbi Deutsch Jesajeh volt, aki Békésgyuláról származott ide. Utána az álmódi Sritz Náthán vette át az egyesület lelki vezetését. — Nagyobb lendületet vett Schück Mendel z. c. l. idején, aki később szikszói főrabbi lett. Utána Klein Jakab, jelenlegi halmeu-i főrabbi volt az egyesület rabija majd 12 év óta Schwartz József rabbi tölti be nehéz posztját. Schwartz József rabbi Bonyhádról származott ide, ahol már az egyik világszerte vallásos körökben ismert héber lapnak volt szerkesztője. Oradeai tartózkodását óta mindenkor az egyesület felvirágoztatásán dolgozik és 300 személyt befogadó templom, mindenkor az imádkozásnak és tanulásnak szentélye maradt, sőt az utóbbi években erősen fejlődött is, hála a jelenlegi vezetőségnek.

A 70 éves jubileumát méltó és kegyeltes tettel örökíti meg az egyesület. Tekintettel arra, hogy a megboldogult Fuchs Benjaminsz főrabbi alig néhány hónapja hunyt el nem lakomával, hanem egy emlékkönyv kiadásával fogják megünnepelni, amelynek „Imtachasz Benjamin“ címe lesz és az elhunyt kiváló főrabbi írásait fogja magába foglalni. A prozopiciót Schwartz József egyeleti rabbi tette és a közgyűlés egyhangulag elfogadta a tervet, egyidejűleg megbízván Schwartz József egyeleti rabbit, hogy a könyvet rendezze sajtó alá.

A jubileum alkalmából az egyesületet számosan keresték fi jókívánságaikkal.

— Választás az oradeai Mizrachiban. Az oradeai Mizrachi helyi csoportja vezetősége mandátuma lejárt. A Mizrachi vezetősége legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és az új vezetőség választási határidejét f. hó 31-re tűzte ki. Az elnökség kiküldött egy választási és jelölő bizottságot a választások előkészítésére. Tekintettel arra, hogy az alapszabályok értelmében csak az gyakorolhatja választójogát, aki tagdíj hátralékban nincsen, a Mizrachi választási bizottsága ezután is felkéri tagjait, hogy hátralékos tagdíjaikat kiegyenlíteni szíveskedjenek, hogy a választáson élhessenek szavazati jogukkal.

Tavasza legolcsóbban
vehet retikült és mindenféle bőröndarut
VULCAN — HARTMANN
gvári lerakatban, Blv. Reg. Ferdinand 1.

Fűző és melltartó Fuchs Mancsi fűzőszalonban

Oradea, Piața Mihai Viteazul 11-a (Ullmann palota)

— Előadás az oradeai Mizrachiban. Az oradeai Mizrachi helyi csoport ezután értesíti tagjait, hogy szombat délután 5 órakor Wasserstrom Sándor, a „Népünk“ szerkesztője előadást tart a szervezet Piața Mihai Viteazul 11-a alatt (Ullmann Palota) lévő helyiségében, amelyre érdeklődőket is szívesen lát a vezetőség.

— A Marghitai orth. hitközség választását élénk érdeklődés előzte meg és a szembenálló pártok mindent elkövettek, hogy maguk számára biztosítsák be a győzelmet. Ennek ellenére a választás a legnagyobb rendben folyt le, ami elsősorban dr. Friedmann Mór választási bizottsági elnök érdeme. A választás eredményeként újra Goldberger Mór lett a hitközség elnöke, aki egyaránt bírja a hitközség minden tagjának bizalmát. A többi megválasztott képviselőtestületi tagok a következők: Dávidovits Lajos, Welkovits Lipót, Kleinmann Mór, Horovitz Sándor, ifj. Lichtmann Ferenc, Grósz Dávid, Glück Ábrahám, Jakab József, Lehrner Izsák, Rubin Lajos, Wolner József, Vámos Henrick, Steiner Jenő, Farkas Jenő, Zimmermann Adolf, Kohn Simon, Heller Elek, Herschkovits Nándor, Forgács Antal, Lóvi Mór, Leichtmann Dávid, Brüder Ignácz, Hold József, Gombó Simon, id. Weisz Bernáth. Pótagok: Grünfeld Márton, Farkas József, Weisz Ignácz, Prúszkel Jenő, Stern Jenő.

— Meghívó. Az Oradeai Chevra Kadisa Szentegylet f. hó 17-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja 205-ik évi rendes közgyűlését, amelyre a képviselőtestület t. tagjait ezennel meghívom. Napirend: 1. Jelentések. 2. Az 1935. évi zárszámadásai. 3. Az 1936. évi költségvetések. 4. Esetleges indítványok. Oradea, 1936. május 11. Leitner Lázár elnök.

— Macabi turisták május 17-én kirándulást rendeznek Pădurea Neagră-ra, — az üvegyár, borvíz forrás, sikló és festői szépségű Magaslaki kastély megtekintésére. Részvételi díj tagoknak 30, vendégeknek 70 lei. Jelentkezés a kis Japport cukrászdában. Indulás reggel 6 órakor a Regina Maria térről. Előre közöljük, hogy június 7-8-án (munkaszüneti napok) turát indítunk Remetea-ra és a páratlan szépségű Turdai hasadékhöz.

Schwartz Menyhértné orth. zsidó leány- nevelő intézete internátusa

ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 8.

Nyaralattása
felnőttek és gyerekek
részére

Baia Episcopian

Oradea mellett

Pansió díj:

felnőtteknek naponta **120 leitől**.
Gyerekeknek 1 óra lakás, 5-szöri
bő és tápláló ellátás, hizókura, ta-
nárnoi felügyelet és másodnapokénti
fürdő **Leit 2400. Prospektus.**

Minőségben árakban izlésben SZÖVEI

különlegességeink vezetnek!

Dus választék! Szolid kiszolgálás!

Havas és Grünfeld

posztóáruház

Oradea, Piața Regina Maria 1. (Kishidő)

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
hogy úgy divat mint **beteg, lábós**
lábakra

orthopäd cipőket

a legujabb mód-
szer szerint

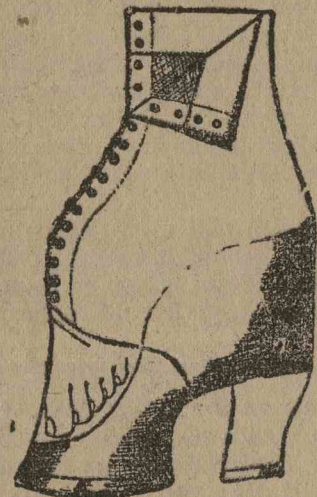
Orvosi
rendeletre

is garanc a mel-
lett készitek.

Szücs
Lajos

divat es ortho-
päd cipész

Str. Nic. Iorga
14.

Megrongált

vagy rossz állapotban levő

képkereiteit
ujjaalakítjuk

Ablaküvegezést, képkerekezést
(blondel rámak) **olcsón készitünk.**

Glückmann Zoltán

Oradea, Strada Alexandri 4.

Nagytakarításhoz festékek, ecsetek, pad-
lólakkok, parkettaszta,
meszélő, zománc- és olajfestékek legolcsóbban és
legjobb minőségben

Stern S. Endre cégnél, Str. Nicolae
Iorga 10. Címre kü-
lönösen kérem figyelni. Telefon 3-78

Princz-éle zománcozott
főzőedények gyári lerakata,
háztartási cikkek, épület és
butorvasalások, rézfűggöny
tartók stb.

Stern József vaskereskedése Oradea, Piața
Mihai Viteazul 2, Telefon 8-92

— Az oradeai Nösé Mizrachi első ezévi
römmei és fagylatdélutánját folyó hó 17-én,
vasárnap délután rendezi 5 órai kezdettel
saját helyiségében Piața Mihai Viteazul
11-a sz. alatt (Ullmann-palota.) Háziasz-
szonyok: Friedmann Árminné, Grünberger
Ignáczné, Kemény Józsefné, London Lajos-
né, Moskovits Ernőné, Mózes Andorné,
Weisz Imréné és Weingarten Henrikné.

Hétről-hétre

Varsó. Otvoek városának nemzeti demokráta rövidzárlatot okoztak a városi villamosműnél, úgy hogy a város sötétségbe borult. Az ezzel kapcsolatos zürzavarban egy bombát robbantottak fel, amely számos zsidó házban súlyos károkat okozott, három zsidó üzletet teljesen tönkretett. — Kossanerudak nevű városkában óriási tűz volt, amelynek következtében sokszáz zsidó is hajléktalanná vált.

Roma. A római fassziszta szervezet elhatározta a salonikii olasz fasció kérésére, hogy négy salonikii zsidó családot a fasció költségén eljuttat Palesztinába. A salonikii fasció vezetősége már megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a négy család megfelelő certifikáthoz jusson.

Benthen. (Szilézia) 400 chaluc, akik a környéken hachsarán vannak koncentrálnak, lettek a peszachi ünnepekre, hogy az ünnepet a rituáléknak megfelelően tölthessék el. Az ehhez szükséges összegeket a berlini és más nagy hitközségek adták össze, több mint 2000 márka összegben. Az ifjuság egész héten át megfelelő palesztinai előadásokat hallgatott.

Hannover. Az itteni bíróság egy évi fogházra ítélte egy vádlottat, aki egy zsidót fenyegető levelekkel arra akart kényszeríteni, hogy neki nagyobb összeget adjon át, mert különben feljelenti „fajgyalázásért.” A megfenyegetett zsidó jelentést tett az esetről a rendőrségen, amely most ítélkezett felette. — Ugyancsak most ítélkeztek egy 19 éves leány felett is, aki 700 márkát lopott nem-árja foglalkoztatójától és azzal védekezett, hogy hallgatási díj fejében kapta, mert az illető erőszakoskodott vele. Kiderült a nyomozás során, hogy ez hazugság, mire egy évi és négy hónapi fogházra ítélték a leányt.

— Főrabbi választás Királyházán. A csehszlovák-román határon levő nagyobb zsidó lakta helyen, Királyházán az elmúlt héten izgalmas választás volt. Az ottani zsidóság új főrabbit választott. A választásnál csupán egyetlen jelölt volt kandidálva, a kerecky rabbi fia, Rabbi Joél, aki a választás napján eljegyezte a volt királyházi főrabbi leányát. Az ellenzék jelöltjét, a szabolcai főrabbi unokáját így már nem engedték jelöltetni sem. Rabbi Joél jelöltségét erősen támogatta Klein Jakab halmei főrabbi, akinek az elhunyt királyházi főrabbi sógora volt, de támogatta a satumarei főrabbi megbízásából is, mivel a jelölt Teitelbaum Joél főrabbi vejének, Rabbi Lipenek a fivéré. A választást Ziszovits József hitközségi elnök irányításával egy bizottság vezette le, melynek tagjai Farkas Sámuel és Weisz Lajos Cseperől, továbbá Rosenfeld Sámuel Tassról s az uzhorodi központi iroda képviselőjében Schwartz Mór Ilokról és Weisz Issák irodai főtitkár voltak. A választásnál 350-en adták le szavazatukat, amelyből 260 „igen” és 90 „nem” szavazat esett, míg a hitközség többi tagjai távolléttartották magukat a választástól. A királyházi zsidóság egy része nincsen megelégedve a választással, amely elégedetlenség a 90 „nem” szavazaton kívül abban is megnyilvánul, hogy sokan terrortól beszélnek, melyet állítólag a Királyházára átrándult satumarei főrabbi hívei inszcennáltak. Állítólag az uzhorodi iroda képviselői is eltávolították az erőszakos aktusok miatt a választás helyéről. Ennek dacára az új főrabbit megválasztottnak kiáltották ki, holott az alapszabályok szerint 75 százalékot kellett volna kapjon, de a tulkapások mellett is csak 73 százalékot ért el. Nagy érdeklődéssel várják vajjon a pod-ruszi iroda jóváhagyja-e a választást, amely a jelek után ítélve, nem mindenben fedi a tagok zömének álláspontját.

TP. PÁSZTOR, ORADEA.

Meghalt Stern Gerson ludusi főrabbi

A napokban súlyos gyász érte a ludusi, de vele együtt az egész erdélyi orth. zsidóságot Stern Gerzson ludusi főrabbi hunyt el, 77 éves korában. Az elhunyt Erdély egyik legképzettebb talmudistája volt, akinek számos vallástudományi műve jelent meg. —

— Kereset harcosa volt a régi hamisítatlan askenáz orthodoxiának és a Tomche-Jesivoh országos szervezetének megteremtéséért élete utolsó napjait lelkesen harcolt. Ezirányú cikkei valamint az askenáz zsidóság védelmében történt megnyilatkozásai lapunk hasábjain is, több ízben kerültek nyilvánosságra. A tudós főrabbi az erdélyi zsidóság rabbi rának egyik legkiválóbb szónoka volt. Életeben tisztelettel és szeretettel és megbecsüléssel vették körül és halála osztatlan részvétet keltett. A ludusi hitközségnél megszaktítás nélkül több mint 50 évig teljesített szolgálatot, mint a hitközség lelkipásztora. Május 8-án történt temetése óriási részvét mellett ment végbe, amelyen nemcsak Ludus, hanem az egész környék zsidósága megjelent, de számosan Erdély távolabbi vidékeiről is.

A rabbi laknál Targu-Muresen lakó fia beszélt, utána a templomba vitték, ahol először a reghini főrabbi szónokolt, majd a templom udvarán a targu-muresi és dicioi főrabbiak mondtak szívbemarkoló beszédeket.

Az elhunyt még az őszi nagyünnepkor előimádkozott és az akkor tartott prédikációjában arra kérte híveit, hogy imádkozzanak érte, mert érzi, hogy nagyon beteg. De gyengélkedése dacára ágyban fekvő beteg nem volt, csak halála előtt 3-4 nappal dőlt ágyának, ahonnan nem is kelt fel többé.

Koporsóját abból az asztalból ácsolták össze, amelyen több mint 50 éven át tanult. A Chevra Kadisa diszsihelyet adományozott az elhunytnak. Május 10-én gyászülést tartott a hitközség, ahol Heller Mózes szívbemarkoló gyászbeszédet tartott és elhatározták, hogy 30 napon belül sirkövet állítanak az elhunyt főrabbinak, aki 52 évig volt lelkipásztora a régi híres hitközségnek.

PÁLYAZATI HIRDETME NY

A romániai Keren Hajisuv központja, melynek székhelye Medias, alkamas titkárt keres. A héber, román, német és magyar nyelvnek szöveges írásban való bírása alapfeltétel. Kizárólag szervezőképes, politikailag iskolázott egyének jöhetnek tekintetbe. Fényképes ajánlatok edrigi tevékenység megjelölésével Citrom Benjáminhoz Medias küldendők.

— Házasság. Engelstein Márkus Valealui-Mihai folyó hó 10-én, Lag-beomerkor házasságot kötött Mandel Margaretával Medias.

— Egy besszarábiai zsinagógát megrongáltak. Chisinau. A visteariseni külvárosban levő zsinagógát éjnek idején súlyosan megrongáltak. Az erélyes vizsgálat folyamán letartóztatásba helyezték Gh. Batrancea és Victor Tacovei nevű egyéneket, akiket bűnrészességgel gyanúsítanak. Mindketten egy antiszemita terrrorszervezet tagjai.

— Ausztrália zsidó főkörmányzója Londonban. London. A világsejzerte ismert zsidó ausztráliai főkörmányzó Sir Isaac Isaacs — Londonba érkezett. A főkörmányzó 81 éves és az első főkörmányzója Ausztráliának, aki ott is született. A „Times” ezzel kapcsolatban közli a főkörmányzó életrajzát, aki zsidó létére ilyen rendkívüli pozícióba jutott. 43 éve dolgozik az angol közjó érdekében és teljes odaadással védi mindenkor hazája érdekeit. Nagy tisztelettel fogadták Londonban, — írja a lap — amelyet meg is érdemel, mert kimagasló személyisége a brit közéletnek, kitünő ügyvéd és nagyszerű és hűségű híve az angol empire-nek.

Zsidó humor

A VÖRÖS LÓ

A krakkói mizrachista konferencián történt. Az egyik ismert mizrachi vezérnek az egyik szónok azt mondta, hogy nem tartja helyesnek, hogy a Mizrachi együtt dolgozik az executívénak vörös-pártállású tagjaival. Mire Rav Nisselbaum, a híres 90 éves lengyelországi mizrachi vezér egy midrásra hivatkozott, amely szerint az egyiptomi kivonuláskor Farao vörös lovon üldözte őket és megtévesztésül az égi szellem is vörös lovon haladt. Ebből azt lehet következtetni, hogy szabad vörös lovon nyargalni, ha annak hasznát látja — Palesztina.

Erre az egyik csendben ülő és hallgató rabbi csendben megjegyezte:

— De vajjon, honnan tudják ők, hogy egy olyan „ló” szerepét játszik, amelyik most egy országépítés súlyos terhét viszi a hátán?

KÉTFÉLE CSODALKOZÁS

Samuel Bernardnál, a 18-ik század elején Párisban élt dús gazdag zsidó bankárnál megjelent Favieres márkí, aki arról volt híres, hogy mindenünne kölcsönöket vett fel, de ezeket a kölcsönöket soha sem rendezte. A márkí így szólt a bankárhoz:

— Uram ön csodálatba ejt engem: Favieres márkí vagyok, önt nem ismerem és mégis ötszáz Luis d'ort kérek öntől kölcsön.

— Uram, — felelte Bernard, — én még jobban csodálkozom magamon: én ugyanis ismerem önt és mégis folyósítom a kért összeget.

AKIBA KÖNNYEI ÉS AKIBA MOSOLYA.
Egy tündérszép pogány nő lépett be Akiba sátrába.

— Látni akarlak zsidó vezér — mondta és csillogó szemekkel nézte az aggastyánt.

— Szép vagy idegen nő — mondta Akiba mit akarsz tőlem?

— Csak látni akartalak, te híres katona, te híres tudós — mondta a pogány nő.

Akiba nézte a szép és csábító idegen asszonyt, azután a szeméből egy könnyesepp hullott ki.

— Miért sírsz? — kérdezte az asszony.

— Siratom a szépségedet, amely el fog hervadni, mint a virág. Siratom a szépségedet, amely el fog szállni, mint árnyék. Siratlak, hogy ilyen szép vagy és ennek a szépségnek majd el kell porladnia hat lábnyira a föld alatt.

A pogány nő halálsápadtan hallgatott el. És ekkor Akiba ajkán halvány mosoly jelent meg.

— Most nevensz? — kérdezte reszketve a tudóst.

— Mosolygok — mondta Akiba — Mert elgondolom hogy születet még gyermeked és arra is gondolok, — mikor gyermeked először át fog ölelni téged és először gagyogja a nevedet. Azért mosolygok mert akkor nem hiába éltél és akkor hasztalan temetnek el majd, szépséges asszony: élni fogsz tovább.

A HÁZASSÁG ÉS AZ ÉTVAGY

A falusi rabbi látogatóba érkezett a városban lakó gazdag rokonhoz. Már három napja ott vendégeskedett, amikor a gazdag rokon megkérdezte, hogy tulajdonképpen minek köszönheti a szerencsét.

— Tudod — szólt a rabbi — a leányomat akarom férjhez adni és ehhez kérnék tőled hozzájárulást.

— A lányodat akarod férjhezadni? — Hát hány éves a leányod?

— Tizenhét.

— Egy tizenhét éves leányt már férjhez akarsz adni? Nem lesz az egy kicsit túl korán? Nálunk a lányok 24—26 éves korban szoktak férjhez menni.

A rabbi elgondolkozott egy kicsit, aztán megkérdezte:

— Hány órákor szoktatok ebédelni?

— Két órákor.

— Ugy, két órákor. És nem éheztek meg addig?

— Nem. Mert mi tizóraizni is szoktunk.

— Na látod. Mi nem szoktunk tizóraizni.